

GOFAR BOOKLET

Exploring Interdisciplinary Approaches
to Working with Refugees

Granting Opportunities For All Refugees
by supporting Refugee Workers

2022-1-DE02-KA210-ADU-000082445

Co-funded by
the European Union

Kumppanuus

Intercultural Youth Dialogue Association
IYDA e.V., Saksa.

Innovaatiojalanjälki, Kreikka

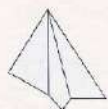
Inklusio Oy, Suomi

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä-Jaa-JaaAlike 4.0 Kansainvälinen lisenssi -lisenssillä

Co-funded by
the European Union

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
I. Työskentely pakolaisten kanssa: Toimintaperiaatteet, institutionaaliset puitteet ja monitieteiset lähestymistavat.	4
A. Kansainvälinen konteksti	4
1. Valtioiden välinen yhteistyö pakolaisten tukemiseksi	5
2. Institutionaaliset puitteet.....	6
B. Kansallinen konteksti.....	11
1. Saksa	11
2. Kreikka	19
3. Suomi	30
C. Suositukset	38
II. Opetusmateriaali	39
A. Valmiuksien kehittäminen: Pakolaisten tukeminen	39
1. Hyväksyvien yhteisöjen ja organisaatioiden rakentaminen	39
2. Pakolaisten tukeminen sosiaalisen verkoston rakentamisessa.....	44
3. Traumatisoituneiden pakolaisten auttaminen	46
4. Ehdotetut toimet	59
B. Sietokyvyn rakentaminen: Pakolaistyöntekijän tukeminen	64
1. Strategiat mielenterveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.....	65
2. Sietokyvyn optimointi.....	66
3. Ehdotetut toimet	68
C. Päätelmät	72
III.Viitteet	73

Johdanto

Granting Opportunities For All Refugees (GOFAR) on Erasmus+ -hanke, joka kuuluu avaintoimintakokonaisuuteen 2 - Pienimuotoiset kumppanuudet aikuiskoulutuksessa. Hankkeen päätavoitteena on vastata pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tarpeisiin ja parantaa heidän kotoutumistaan ja tukijärjestelmiään. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hankkeessa on tarkoitus kouluttaa vapaaehtoisia, kouluttajia ja pakolaisten vastaanottoon ja kotouttamiseen osallistuvia henkilöitä, sillä tämä haastava tehtävä voi aiheuttaa heille ahdistusta ja saada heidät tuntemaan itsensä kyvyttömiksi antamaan tarvittavaa apua. GOFAR-hankkeessa halutaan kehittää edelleen kouluttajien, pakolaistyöntekijöiden ja henkilökunnan jäsenten käytäntöjä, jotta he voivat ottaa huomioon pakolaisten tarpeet ja tarjota heille enemmän koulutus- ja ammatillisia mahdollisuuksia. **GOFAR-hanke** (<https://gofar-project.eu/>) tähtää sosiaaliseen osallisuuteen ja edistää hyvien käytäntöjen vaihtoa sekä eriarvoisuuden, rasmin, erottelun ja muiden syrjinnän muotojen poistamista. Tätä varten hanke toteutetaan kansainvälisenä yhteistyönä, johon kuuluu kolme organisaatiota Saksasta, Kreikasta ja Suomesta. Nämä kolme kumppania tekivät kirjallisuuskatsaukseen perustuvan maakohtaisen tutkimuksen, jonka tavoitteena oli luoda yleiskatsaus kunkin osallistuvan maan pakolaisiin liittyvästä peruspolitiikasta, oikeudellisesta kehiksestä, strategioista ja lähestymistavoista.

Tässä asiakirjassa esitellään tietoja ja keskeisiä havaintoja kansainvälisellä ja kansallisella tasolla tehdyistä tutkimuksista, joissa tuodaan esiin erilaisia oikeudellisia puitteita ja toimintalinjoja, vahvuuksia ja parhaita käytäntöjä pakolaisten vastaanoton ja kotouttamisen alalla, mutta myös näiden toimintalinjojen puutteita ja heikkouksia. Lopuksi tässä kirjasessa esitetään kattava katsaus strategioihin, joilla pyritään helpottamaan pakolaisten kotoutumista vastaanottavaan maahan, sekä valmiuksien kehittämis tekniikoihin, joiden tarkoituksena on antaa pakolais työntekijöille mahdollisuuksia heidän haastavassa urassaan.

I. Työskentely pakolaisten kanssa: Toimintaperiaatteet, institutionaaliset puitteet ja monitieteiset lähestymistavat.

A. Kansainvälinen konteksti

Yhdistyneiden Kansakuntien Pakolaisjärjestön vuonna 2022 laatimassa raportissa esitetään yksityiskohtaisia tietoja siirtymään joutuneista henkilöistä maailmanlaajuisesti. Arviolta yhteensä 108,4 miljoonaa ihmistä maailmassa on joutunut lähtemään asuinpaikastaan eri tekijöiden, kuten vainon, konfliktin, väkivallan, ihmisoikeusloukkausten tai yleistä järjestystä merkittävästi häiritsevien tapahtumien vuoksi. Näistä henkilöistä noin 35,3 miljoonaa luokitellaan pakolaisiksi. Huomionarvoista on, että jopa 50 prosenttia näistä vastoin tahtoaan siirtymään joutuneista henkilöistä on alle 18-vuotiaita. On lukuisia kansalaisuudettomia henkilöitä, joilta on riistetty kansalaisuus ja perusoikeudet, kuten koulutus, terveydenhuolto, työ ja liikkumisvapaus, minkä seurauksena yksi 88:sta ihmisestä maapallolla on joutunut siirtymään kotiseudultaan (UNHCR, 2023, s. 2-3).

Kun otetaan huomioon pakolaisten kasvavaa määrää, on ratkaisevan tärkeää lisätä tietoisuutta nykyisistä institutionaalisista kehyksistä ja pakolaisten tukemiseen liittyvästä valtioiden välisestä yhteistyöstä seuraavissa esitetyistä syistä:

- Oikeudellisten oikeuksien ymmärtäminen; ne antavat tietoa pakolaisten oikeudellisista oikeuksista, mukaan lukien heidän oikeutensa hakea turvapaikkaa, suojelua ja palvelujen (koulutus, terveydenhuolto ja työllisyys) saatavuutta. Tämä tieto varmistaa, että pakolaisia ei syrjitä ja että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti ja säädyllisesti.
- Pääsy saatavilla olevaan tukeen; he antavat tietoa asumisesta, taloudellisesta avusta ja oikeusavusta. Nämä palvelut voivat auttaa pakolaisia täyttämään perustarpeensa ja integroitumaan uusiin yhteisöihinsä.
- Tehokas reagointi pakolaiskriiseihin; puitteet ohjaavat hallitusten, kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan toimia pakolaiskriiseissä. Niiden ymmärtäminen auttaa suojelemaan pakolaisia ja vastaamaan paremmin heidän vaatimuksiinsa.

- Koordinoinnin ja yhteistyön lisääminen; hallitusten, järjestöjen ja yksityishenkilöiden välinen kansainvälinen yhteistyö voi auttaa pakolaisten tarpeiden tunnistamisessa ja niihin vastaamisessa.
- Edunvalvonta ja tietoisuuden lisääminen: Yksilöt ja järjestöt voivat puolustaa pakolaisten oikeuksia ja lisätä tietoisuutta pakolaisten kohtaamista haasteista, luoda pakolaisille viihtyisemmän ympäristön ja varmistaa, että pakolaisten ääni tulee kuulluksi.
- Hallitusten ja instituutioiden saattaminen vastuuseen; yksityishenkilöt ja järjestöt voivat saattaa hallitukset ja instituutiot vastuuseen velvollisuuksistaan suojella ja auttaa pakolaisia, mukaan lukien aloitteet, joilla pyritään tehostamaan tällaisia politiikkoja ja käytäntöjä.

1. Valtioiden välinen yhteistyö pakolaisten tukemiseksi

Ensimmäisen maailmansodan (1914-1918) päätyttyä, huomattava määrä ihmisiä lähti matkalle pois kotimaastaan etsimään suojaa. Tämän johdosta valtiolliset tahot kehittivät useita kansainvälisiä sopimuksia, joiden tarkoituksena oli helpottaa matkustusasiakirjojen myöntämistä näille henkilöille, joita voidaan pitää 1900-luvun ensimmäisinä virallisesti tunnustettuina pakolaisina. Pakolaisten määrä kasvoi merkittävästi sekä toisen maailmansodan aikana että sen jälkeen (1939-1945), kun miljoonat ihmiset joutuivat pakkosiirtolaisiksi. Vastauksena tähän maailmanlaajuinen yhteisö loi vähitellen kattavat puitteet, jotka koostuivat säännöistä, asetuksista ja sopimuksista ja joiden tavoitteena oli turvata perusihmisoikeudet ja varmistaa väkivallan ja vainon vuoksi pakotettujen henkilöiden asianmukainen kohtelu.

Kansainliiton aikana vuonna 1921 käynnistetty prosessi johti vuoden 1951 yleissopimukseen. Yleissopimuksella lujitettiin ja parannettiin aiempia pakolaisia koskevia kansainvälisiä puitteita, ja se on edelleen laajin pakolaisten oikeuksien kodifikaatio maailmanlaajuisesti.

Seuraavat järjestöt ovat sitoutuneet tarjoamaan apua ja vastaamaan pakolaisten tarpeisiin maailmanlaajuisesti.

Pakolaissopimus: Pakolaisten suojelun perusta on vuoden 1951 pakolaissopimus ja sen vuoden 1967 pöytäkirja. Ne ovat tärkeimmät oikeudelliset asiakirjat, joihin UNHCR:n työ perustuu. Siinä määritellään kuka on pakolainen, hahmotellaan pakolaisten oikeudet ja

velvollisuudet sekä luodaan oikeudellinen kehys suojelua ja tukea varten. Yleissopimuksessa määritellään lisäksi palauttamiskiellon periaate, jonka mukaan pakolaista ei voida palauttaa lähtömaahansa, jos häntä uhkaa vaino. Tämä periaate sitoo kaikkia yleissopimuksen ratifioineita valtioita.

Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): Tämä virasto vastaa pakolaisten suojelusta ja avustamisesta sekä pyrkii löytämään pitkän aikavälin ratkaisuja heidän tilanteeseensa, jotta heille voidaan taata parempi tulevaisuus. Lisäksi virasto auttaa henkilöitä, jotka ovat aiemmin hakeneet pakolaisasemaa, mutta jotka ovat nyt palanneet kotimaahansa. Virasto myös auttaa henkilöitä, jotka ovat joutuneet kotimaansa sisällä siirtymään kotiseudultaan, sekä niitä, jotka ovat kansalaisuudettomia tai joilla on haasteita kansalaisuutensa suhteen. UNHCR tekee tiivistä yhteistyötä hallitusten, kansalaisjärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa tarjotakseen tukea ja puolustaakseen pakolaisten oikeuksia, ja sen toimintaa ohjaavat vuoden 1951 pakolaissopimus ja sen vuoden 1967 pöytäkirja.

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM): IOM on vuonna 1951 perustettu johtava hallitustenvälinen järjestö, joka tarjoaa tukea ja palveluja pakolaisille ja siirtolaisille. Se on sitoutunut edistämään kansainvälistä yhteistyötä inhimillisen muuttoliikkeen toteuttamiseksi. Sen toiminta koostuu uudelleensijoittamisavusta, yhteisöjen vakauttamisohjelmista ja humanitaarisesta avusta.

Global Forum on Migration and Development (GFMD): GFMD on vuonna 2007 perustettu vapaaehtoinen, hallitustenvälinen ja ei-sitova prosessi, joka kokoaa yhteen hallituksia, kansalaisyhteiskuntaa ja muita sidosryhmiä keskustelemaan ja analysoimaan arkaluonteisia kysymyksiä sekä tekemään yhteistyötä muuttoliikkeeseen ja kehitykseen liittyvissä asioissa. Siinä keskitytään erityisesti maahanmuuttajien ja pakolaisten tarpeisiin ja panokseen.

Euroopan unionin (EU) turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF): AMIF tarjoaa rahoitustukea Euroopan unionin jäsenvaltioille pakolaisten vastaanoton ja kotouttamisen helpottamiseksi. Tämä kattaa useita tukimuotoja, kuten asumistukea, koulutusresursseja, kielikoulutusta, työllistymismahdollisuuksia ja lisäpalveluja.

2. Institutionaaliset puitteet

Pakolaisasioiden tehokkaan käsittelyn sääntelyssä on ratkaisevaa kaksi tärkeää kansainvälistä kehystä. Näillä puitteilla varmistetaan pakolaispolitiikan tehokas täytäntöönpano, tarjotaan

apua ja tukea turvapaikkaa hakeville henkilöille ja helpotetaan heidän kotoutumistaan turvapaikkamaahan.

Kokonaisvaltainen pakolaiskehys (Comprehensive Refugee Response Framework, CRRF)

Kaikki Yhdistyneiden kansakuntien 193 jäsenvaltiota hyväksyivät pakolaisia ja siirtolaisia koskevan New Yorkin julistuksen syyskuussa 2016, jolloin pakolaiset joutuivat siirtymään ennennäkemättömän nopeasti ympäri maailmaa. Sen hyväksyminen edustaa kattavaa ja koordinoitua vastausta pakolaiskriisiin, jossa vahvistetaan kansainvälisten pakolaisoikeuksien merkitys ja luvataan vahvistaa suojelua ja apua liikkeellä oleville ihmisille. Siinä keskitytään neljään pilariin: isäntämaihin kohdistuvan paineen lieventäminen, pakolaisten omatoimisuuden parantaminen, uudelleensijoittamisen ja muiden ratkaisujen saatavuuden laajentaminen sekä lähtömaiden olosuhteiden tukeminen pakolaisten paluuta varten.

Pakolaisia koskeva maailmanlaajuinen sopimus (Global Compact on Refugees, GCR)

YK:n yleiskokous hyväksyi tämän kehyksen vuonna 2018, kaksi vuotta CRRF:n hyväksymisen jälkeen, ei-sitovana maailmanlaajuisena kehyksenä, ja siinä korostetaan taakan oikeudenmukaista jakamista ja tunnustetaan, että kestävä ratkaisu pakolaistilanteisiin ei voida saavuttaa ilman kansainvälistä yhteistyötä. Lisäksi se tarjoaa hallituksille, kansainvälisille järjestöille ja muille sidosryhmille suunnitelman, jolla varmistetaan, että vastaanottavat yhteisöt saavat tarvitsemaansa tukea ja että pakolaiset voivat elää tuottavaa elämää edistämällä heidän osallisuuttaan, suojeluaan sekä tukemalla heitä ja heidän vastaanottavia yhteisöjään. CRRF on integroitu Global Compact -aloitteeseen, ja molemmilla kehyksillä on samat neljä yhteistä tavoitetta. Niiden onnistunut täytäntöönpano on ratkaisevan tärkeää miljoonien pakolaisten suojelun ja hyvinvoinnin kannalta kaikkialla maailmassa (Crawford et al., 2019).

Koska yleiset pakolaismääräykset eivät ole sitovia, niissä ei aseteta maille oikeudellisia velvoitteita, vaan ne tarjoavat niille joukon ohjaavia periaatteita ja suosituksia, joita ne voivat noudattaa pakolaistilanteisiin reagoidessaan. Maita kannustetaan laatimaan UNHCR:n ja muiden kumppaneiden tuella kansallisia toimintasuunnitelmia yleisten pakolaismääräysten täytäntöönpanemiseksi, jotta voidaan taata vahvistettujen puitteiden tehokas täytäntöönpano. Yleisessä pakolaisyleissopimuksessa korostetaan myös tarvetta saada kansainväliseltä yhteisöltä enemmän taloudellista ja teknistä apua sen tehokkaan täytäntöönpanon helpottamiseksi. Kehyksen tehokkuutta seurataan ja arvioidaan keräämällä tietoja ja analysoimalla sen vaikutuksia, ja neljän vuoden välein järjestettävässä

maailmanlaajuisessa pakolaisfoorumissa tarkastellaan kehityksen edistymistä (UNHCR, 2018, s. 2-4).

❖ GCR:n keskeiset periaatteet

Pakolaisia koskeva maailmanlaajuinen sopimus (Global Compact on Refugees, GCR) perustuu useisiin peruseriaatteisiin, joihin kuuluvat:

- i. **Vastuun jakaminen:** pakolaisia vastaanottavien maiden paineen keventäminen varmistamalla, että valtiot tekevät yhteistyötä, jotta ne voivat yhdessä huolehtia turvallisuudesta ja ratkaista turvapaikkaa hakevien kohtaamat haasteet.
- ii. **Osallisuus ja syrjimättömyys:** pakolaisten oikeuksien turvaaminen ja kaikenlaisten ennakkoluulojen lieventäminen, joita he voivat kohdata pakolaisasemansa vuoksi.
- iii. **Voimaannuttaminen ja omatoimisuus:** pakolaisten tukeminen, jotta he voivat osallistua aktiivisesti ja antaa merkittävän panoksen uusissa yhteisöissään.
- iv. **Suojelu ja turvallisuus:** varmistetaan, että pakolaisia suojellaan vahingolta ja helpotetaan heidän mahdollisuuksiaan saada elintärkeitä palveluja ja tukea. (GLOBAL COMPACT ON REFUGEES, 2018, s. 1-4).

❖ GCR:n haasteet

Vaikka pakolaisia koskevalla maailmanlaajuisella sopimuksella on onnistuttu ottamaan käyttöön uutta pakolaislainsäädäntöä ja laajentamaan pääsyä koulutukseen, terveyteen ja työoikeuksiin, mikä takaa itsenäisyyden ja osallisuuden, se ei ole tullut ilman haasteita:

- i. **Hallitusten poliittisen tahdon ja sitoutumisen puute:** Sisäpoliittisten huolenaiheiden tai ristiriitaisten kansallisten etujen vuoksi jotkin hallitukset eivät välttämättä aseta pakolaiskysymyksiä etusijalle. Tämä voi johtaa riittämättömään rahoitukseen pakolaisten tukiohjelmille, poliittisen johtajuuden puutteeseen ja GCR-politiikkojen tehottomaan täytäntöönpanoon.

- ii. **Rajalliset resurssit:** Resurssien, kuten taloudellisten ja henkilöresurssien, mahdollinen riittämättömyys on haasteena yleisen pakolaisrekisterin täydelliselle täytäntöönpanolle ja riittävän tuen antamiselle maailmanlaajuiselle pakolaisväestölle. Tämä voi johtaa riittämättömään tukeen pakolaisille ja vaikeuksiin GCR:n tavoitteiden saavuttamisessa.
- iii. **Rajoitetut mahdollisuudet koulutukseen ja työllistymiseen:** Koulutuksen ja työn saanti on olennaisen tärkeää pakolaisten taloudelliselle ja sosiaaliselle integroitumiselle vastaanottaviin yhteisöihin. Koulutus- ja työllistymismahdollisuuksien puuttuminen voi aiheuttaa pakolaisille merkittäviä haasteita heidän pyrkiessään vakiinnuttamaan asemansa vastaanottavissa maissaan, mikä johtaa lopulta heidän sosiaaliseen ja taloudelliseen syrjäytymiseensä.
- iv. **Riittämätön infrastruktuuri ja resurssit pakolaisleireillä ja siirtokunnissa:** Pakolaisten perustarpeiden täyttäminen edellyttää riittävää infrastruktuuria ja resursseja, jotka kattavat asumisen, ruoan ja puhtaan veden saannin. Jos näitä ei ole, pakolaiset voivat joutua kohtaamaan merkittäviä terveysriskejä ja kamppailla selviytymisestään. Lisäksi niillä on ratkaiseva merkitys suojaa hakevien henkilöiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden turvaamisessa. Tämä tarkoittaa turvallisten asuntojen ja saniteetti-infrastruktuurin tarjoamista sekä suojelua pahoinpitelyltä, hyväksikäytöltä ja huonolta kohtelulta. Riittämätön infrastruktuuri ja rajalliset resurssit pakolaisleireillä ja siirtokunnissa voivat vaikeuttaa humanitaaristen järjestöjen kykyä vastata asianmukaisesti pakolaisten tarpeisiin. Tämä ilmiö voi johtaa siihen, että keskeisiä palveluja, kuten terveydenhuoltoa ja koulutusta, ei tarjota riittävästi, mikä pahentaa pakolaisten haavoittumista.
- v. **Muukalaisviha ja pakolaisvastaisuus:** Jotkut yhteisöt saattavat suhtautua pakolaisiin vihamielisesti, mikä johtaa syrjintään, syrjäytymiseen ja jopa väkivaltaan. Tämä voi luoda esteitä pakolaisten pääsyle palveluihin ja integroitumiselle uusiin yhteisöihinsä, mikä tekee GCR:n tavoitteiden saavuttamisesta haastavaa.
- vi. **Sidosryhmien välisen koordinoinnin puute:** GCR-ohjelmaan osallistuu monenlaisia sidosryhmiä, kuten valtiollisia elimiä, kansainvälisiä järjestöjä, kansalaisjärjestöjä ja paikallisyhteisöjä. Ilman tehokasta

koordinointia ja viestintää näiden ryhmien välillä, on mahdollista, että toiminta on päällekkäistä, palvelutarjonnassa on puutteita ja resursseja käytetään turhaan.

- vii. **Monimutkaiset oikeudelliset ja hallinnolliset prosessit:** Pakolaiset kohtaavat lukuisia oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä pyrkiessään turvapaikkaan ja uudelleensijoittamiseen, kuten pitkät hakemusprosessit ja tiukat kelpoisuusehdot. Nämä esteet voivat viivästyttää tuen antamista ja aiheuttaa pakolaisille epävarmuutta ja ahdistusta, mikä vaikeuttaa GCR:n tavoitteiden saavuttamista.

B. Kansallinen konteksti

Kaikki hankekumppanimaat ovat kokeneet pakolaisvirtaa vaihtelevassa määrin, riippuen esimerkiksi maantieteellisestä sijainnista, taloudellisesta asemasta ja kotouttamismahdollisuuksista. Seuraavassa luvussa tarkastelemme lukuisia tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet ihmisten pakkosiirtolaisuuteen kussakin maassa, sekä kunkin maan pakolaispolitiikkaa ja institutionaalista kehystä, ja nimeämme mahdolliset vahvuudet ja heikkoudet. Jotta kumppanijärjestöt voisivat tehdä standardoidun tutkimuksen samojen kriteerien perusteella, he noudattivat hankkeen tuotoksesta vastaavan kumppanin InFo NGO:n antamia ohjeita, jotka koskivat muun muassa menetelmiä, kieltä, muotoilua ja aikataulua maakohtaisen tutkimuksen toteuttamiseksi. Kukin kumppani suoritti tutkimuksen, joka toteutettiin kirjallisuuskatsauksen muodossa.

Toiminnan päätavoitteet olivat:

- Lisätään tietoisuutta kunkin kumppanimaan **laillisesta pakolaispolitiikasta**.
- **Nykyisten institutionaalisten puitteiden** esittely.
- Tunnistetaan nykyisten politiikkojen mahdolliset **puutteet ja heikkoudet**.
- Esittele **vahvuudet ja parhaat käytännöt**, joita sovelletaan.

Asiaankuuluvien tietojen keräämisen jälkeen kukin kumppani laati kansallisen raportin yhteisen mallin pohjalta.

1. Saksa

Saksalla on monimutkainen historia pakolaistulon suhteen, ja sen historiassa on merkittäviä tapahtumia ja viime vuosien aikana tapahtunutta merkittävää kehitystä. Keskustelemme pakolaistulvan historiallisista ja nykyisistä suuntauksista Saksassa ja viittaamme samalla eräisiin keskeisiin lähteisiin.

1. Historiallinen tausta:

- a. Toisen maailmansodan jälkeen: Toisen maailmansodan jälkeen Saksaan tuli valtavasti pakolaisia ja siirtymään joutuneita henkilöitä. Siihen kuului miljoonia Itä-Euroopasta karkotettuja etnisiä saksalaisia ja vainoa pakenevia henkilöitä.

b. Kylmän sodan aika: Kylmän sodan aikana Saksa jakautui Länsi-Saksaan (Saksan liittotasavalta) ja Itä-Saksaan (Saksan demokraattinen tasavalta). Länsi-Saksaan tuli jatkuvasti turvapaikkaa hakevia pakolaisia itäblokin maista, mutta Itä-Saksassa liikkumista valvottiin tiukasti.

c. Jugoslavian sodat: 1990-luvulla Saksaan tuli runsaasti pakolaisia Jugoslavian sotien vuoksi, pääasiassa Bosnia ja Hertsegovinasta, Kroatiaista ja Serbiasta. Maa myönsi tilapäistä suojelua monille näistä henkilöistä.

2. Viimeaikaiset suuntaukset:

a. Syyrian sisällissota: Syyriassa vuodesta 2011 lähtien jatkunut konflikti on johtanut siihen, että suuri määrä pakolaisia hakee turvapaikkaa eri puolilta maailmaa ja myös Saksasta. Syyrialaispakolaisten tulva voimistui vuonna 2015, kun Saksa otti liittokansleri Angela Merkelin johdolla käyttöön avoimien ovien politiikan pakolaisille.

b. Turvapaikkahakemukset: Saksaan on viime vuosina tullut jatkuvasti huomattava määrä turvapaikkahakemuksia. Saksan liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisviraston (BAMF) mukaan vuonna 2015 Saksa vastaanotti yli 476 000 turvapaikkahakemusta, ja määrä väheni seuraavina vuosina, mutta pysyi edelleen korkeana vuotta 2015 edeltävään tasoon verrattuna.

c. Toimintalinjojen muutokset: Turvapaikanhakijoiden suuri määrä vuonna 2015 sai Saksan hallituksen toteuttamaan poliittisia muutoksia. Niihin kuuluivat nopeutettujen turvapaikkamenettelyjen käyttöönotto, pakolaisten kotouttamiseen tarkoitettujen resurssien lisääminen ja muiden Euroopan maiden kanssa tehdyt sopimukset pakolaisvirran hallitsemiseksi.

3. Integraatio ja haasteet:

a. Integrointipyrkimykset: Saksa on toteuttanut erilaisia kotouttamisohjelmia, joilla tuetaan pakolaisten kielen oppimista, koulutusta, työllistymistä ja sosiaalista integroitumista. Näiden ohjelmien tavoitteena on helpottaa pakolaisten integroitumista saksalaiseen yhteiskuntaan pitkällä aikavälillä.

b. Haasteet ja keskustelut: Pakolaisvirta on myös herättänyt Saksassa keskustelua resurssien kuormituksesta, kulttuurieroista ja turvallisuuskysymyksistä. Nämä keskustelut ovat vaikuttaneet poliittisiin päätöksiin ja julkiseen mielipiteeseen pakolaisten hyväksymisestä.

Saksaan suuntautuvaan pakkosiirtolaisuuteen vaikuttavat useat keskeiset tekijät. Näitä tekijöitä voivat olla aseelliset konfliktit, vaino, väkivalta, taloudellinen epävakaus ja humanitaariset kriisit. Seuraavassa kohdassa esitetään pääpiirteittäin keskeiset tekijät, jotka vaikuttavat pakkosiirtolaisuuteen Saksaan, sekä viitteitä, joista voi lukea lisää:

1. Aseelliset konfliktit:

a. Syyrian sisällissota: Syyrian pitkittynyt konflikti on ollut merkittävä syy pakkosiirtolaisuuteen, ja miljoonat syyrialaiset ovat hakeutuneet naapurimaihin ja muualle kuten myös Saksaan. Konflikti on aiheuttanut laajaa tuhoa, ihmisoikeusloukkauksia ja humanitaarisen kriisin. (Viite: UNHCR - Syyrian hätätilanne, <https://www.unhcr.org/syria-emergency.html>).

2. Vaino ja väkivalta:

a. Poliittinen vaino: Poliittisen vainon kohteeksi joutuneet henkilöt, kuten ihmisoikeusaktivistit, toimittajat ja vainottujen etnisten tai uskonnollisten ryhmien jäsenet, voivat hakea turvapaikkaa Saksasta paetakseen vainoa kotimaassaan.

b. Uskonnollinen vaino: Vainon kohteeksi joutuvat uskonnolliset vähemmistöt, kuten kristityt, esim. jesidit ja ahmadi-muslimit, saattavat paeta kotimaastaan syrjinnän ja väkivallan vuoksi.

c. Sukupuoleen perustuva väkivalta: Naiset ja tytöt, jotka pakenevat sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, kuten perheväkivaltaa, seksuaalista väkivaltaa ja pakkoavioliittoa, voivat hakea turvapaikkaa Saksasta paetakseen näitä haitallisia tilanteita.

3. Taloudellinen epävakaus:

a. Köyhyys ja mahdollisuuksien puute: Taloudellinen epävakaus, köyhyys ja mahdollisuuksien puute tietyillä alueilla voivat saada ihmiset etsimään parempia taloudellisia näkymiä Saksasta. Tämä koskee myös Afrikan, Aasian ja Itä-Euroopan maista tulevia maahanmuuttajia.

4. Humanitaariset kriisit:

a. Luonnonkatastrofit: Luonnonkatastrofit, kuten maanjäristykset, tulvat tai kuivuus, voivat johtaa pakkosiirtolaisuuteen, kun ihmiset joutuvat pakenemaan kodeistaan etsiessään turvaa ja välttämättömyyksiä.

b. Nälänhätä ja elintarviketurva: Vakavasta elintarvikepulasta ja nälänhädästä kärsivät maat voivat johtaa pakkosiirtolaisuuteen, kun ihmiset kamppailevat eloonjäämisen perustarpeidensa tyydyttämiseksi.

5. Alueelliset tekijät:

a. Konfliktialueiden läheisyys: Saksan maantieteellinen sijainti ja vakaus tekevät siitä houkuttelevan kohteen henkilöille, jotka etsivät turvapaikkaa naapurimaiden konfliktialueilta, kuten Syyriasta, Irakista, Afganistanista ja osasta Afrikkaa.

b. Poliittinen ja sosiaalinen vakaus: Saksan maine poliittisen vakauden, sosiaalihuolto-ohjelmien ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen suhteen voi tehdä siitä houkuttelevan kohteen turvallisuutta ja parempaa elämää etsiville.

Kansalliset pakolaispolitiikat

Pakolaisia koskevat oikeudelliset ja poliittiset puitteet ovat Saksassa pääasiassa seuraavat. Kansallinen lainsäädäntö, kansainväliset velvoitteet ja Euroopan unionin (EU) asetukset. Tarkastellaan nykyistä kehystä, analysoidaan sen vahvuuksia ja heikkouksia ja yksilöidään parannuskohteita:

1. Oikeudellinen kehys:

a. Turvapaikkalaki: Saksan turvapaikkalaissa (Asylgesetz) määritellään turvapaikan ja toissijaisen suojelun myöntämismenettelyt ja -kriteerit. Siihen on sisällytetty kansainväliset velvoitteet, mukaan lukien vuoden 1951 pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus ja sen vuoden 1967 pöytäkirja sekä EU:n säädökset.

b. Asuinpaikkalaki: Oleskelulaissa (Aufenthaltsgesetz) säädetään pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden oleskeluluvista, oikeuksista ja velvollisuuksista Saksassa.

c. EU:n asetukset: Dublin-asetus, jossa määritellään turvapaikkahakemusten käsittelystä vastaava jäsenvaltio.

2. Poliittiset puitteet:

a. Pakolaisten kotouttaminen: Näitä ovat muun muassa kielikurssit, koulutusohjelmat, ammatillinen koulutus ja työllistymisen tukeminen. Kotouttamislaki (Integrationsgesetz) muodostaa oikeudellisen kehyksen näille toimenpiteille.

b. Väliaikainen suojelu: Tietyissä tilanteissa Saksa myöntää tilapäistä suojelua henkilöille, jotka tulevat maista, joissa on aseellisia selkkauksia tai muita vakavia olosuhteita. Tämä mahdollistaa humanitaarisen avun antamisen myöntämättä täyttä pakolaisasemaa.

Toimintalinjojen vahvuudet:

- Suojelun saatavuus: Oikeudellinen kehys takaa, että pakolaisilla on mahdollisuus hakea turvapaikkaa ja saada suojelua kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.
- Integroitumitoimenpiteet: Saksan pakolaisten kotouttamispolitiikalla pyritään helpottamaan pitkäaikaista integroitumista yhteiskuntaan tukemalla kielitaidon hankkimista, koulutusta, sosiaalista osallisuutta ja työllisyyttä.

Heikkoudet ja parannuskohteet:

- Pitkät turvapaikkamenettelyt: Turvapaikkaprosessi Saksassa voi olla pitkä, mikä aiheuttaa epävarmuutta ja viiveitä päätöksenteossa, mikä voi vaikuttaa pakolaisten hyvinvointiin ja kotoutumiseen.
- Kapasiteetti ja resurssit: Pakolaisten merkittävä virta on rasittanut turvapaikkaviranomaisten ja vastaanottolaitosten kapasiteettia, mikä on aiheuttanut haasteita oikea-aikaisten palvelujen ja tuen tarjoamisessa.
- Alueellisessa täytöntöönpanossa esiintyvät erot: Turvapaikkapolitiikan ja -palveluiden täytöntöönpanossa on eroja Saksan eri osavaltioissa, mikä johtaa siihen, että pakolaisten kokemukset ovat epäyhtenäisiä.
- Rajoitettu perheen yhdistäminen: Erityisesti toissijaista suojelua saavien pakolaisten perheen yhdistämistä koskevat rajoitukset voivat haitata perheen yhtenäisyyttä ja kotoutumisnäkyviä.

Parannettavaa:

- Turvapaikkamenettelyjen virtaviivaistaminen: Turvapaikkamenettelyjen tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisääminen lyhentämällä käsittelyaikoja ja selkeillä päätöksentekoperusteilla.
- Riittävät resurssit ja tuki: Turvapaikkaviranomaisten, vastaanottokeskusten ja kotouttamisohjelmien riittävien resurssien ja tuen varmistaminen pakolaisten tarpeiden täyttämiseksi.

- Poliitiikkojen yhdenmukaistaminen: Pyrkimys yhdenmukaistaa turvapaikkapolitiikan täytäntöönpanoa eri osavaltioissa, jotta vältetään eroavaisuudet.
- Perheenyhdistäminen: Perheenyhdistämisen mahdollisuuksien laajentaminen perheen yhtenäisyyden edistämiseksi ja kotoutumisen helpottamiseksi.

Institutionaaliset puitteet

Saksassa pakolaisasioiden hallinnointiin osallistuu kansallisella tasolla useita laitoksia ja virastoja. Näillä organisaatioilla on omat roolinsa, vastualueensa ja koordinoitimekanisminsa, joilla varmistetaan pakolaisasioiden tehokas hoito. Tarkastellaan joitakin näistä laitoksista ja tuodaan esiin onnistuneita malleja tai parhaita käytänteitä niiden institutionaalisissa puitteissa sekä asiaa koskevia viitteitä:

1. Liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisvirasto (BAMF):

- Tehtävät ja vastuut: BAMF vastaa turvapaikkahakemusten käsittelystä, pakolaisasemaa koskevien päätösten tekemisestä ja tunnustettujen pakolaisten kotouttamisen koordinoinnista. Lisäksi se tarjoaa pakolaisille tietoa ja tukea koko turvapaikkaprosessin ajan.

- Koordinointimekanismit: BAMF tekee yhteistyötä eri liittovaltion ja osavaltiotason tahojen kanssa.

viranomaiset, kansalaisjärjestöt ja paikalliset kotouttamisneuvostot pakolaisten koordinoitun hoidon varmistamiseksi.

2. Sisäasiain-, rakennus- ja yhteisöministeriö (BMI):

- Tehtävät ja vastuut: BMI vastaa maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan muotoilusta ja täytäntöönpanosta. Se koordinoi pakolaisasioihin osallistuvia liittovaltion eri virastoja, kuten BAMF:ää, liittovaltion poliisia ja liittovaltion perustuslain suojeluvirastoa.

- Koordinointimekanismit: BMI koordinoi virastojen välistä yhteistyötä ja laatii strategiset suuntaviivat pakolaisten hallinnointia varten yhteistyössä liittovaltion ja osavaltioiden tason toimijoiden kanssa.

3. Osavaltiot (Länder):

- Tehtävät ja vastuut: Saksan liittovaltion rakenne antaa pakolaisten hallinnon osavaltioille (Länder). Ne valvovat pakolaisten vastaanottoa ja majoitusta, tarjoavat kotouttamispalveluja ja koordinoivat toimintaa kuntien ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

- Koordinointimekanismit: Pakolaisasioista vastaavien valtioiden ministerien säännölliset kokoukset ja valtioiden väliset koordinointimekanismit, kuten sisäministerien konferenssi, helpottavat yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa.

4. Kunnat ja paikalliset kotouttamisneuvostot:

- Tehtävät ja vastuut: Kunnat ovat ratkaisevassa asemassa pakolaisten vastaanotossa ja kotouttamisessa paikallistasolla. Ne tarjoavat asuntoja, sosiaalipalveluja, kielikursseja ja -palveluja, jotka helpottaa yhteisöön integroitumista. Paikalliset kotouttamisneuvostot edistävät osallistumista ja vuoropuhelua pakolaisten ja paikallisyhteisön välillä.

- Koordinointimekanismit: Kunnat ja paikalliset kotouttamisneuvostot tekevät yhteistyötä osavaltion ja liittovaltion viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisaloitteiden kanssa kotouttamistoimien koordinoimiseksi ja toteuttamiseksi.

Onnistuneet mallit tai parhaat käytännöt:

- Pakolaisten kotouttamista käsittelevä työryhmä Hampurissa: Hampurin kaupungin perustama työryhmä kokoaa eri virastojen, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan edustajia koordinoimaan ja tehostamaan kotouttamistoimia.

- Nordrhein-Westfalenin kunnalliset pakolaisneuvostot: Nämä neuvostot helpottavat kuntien, kansalaisjärjestöjen ja pakolaisten välistä yhteistyötä, edistävät ruohonjuuritason osallistumista ja paikallista kotouttamista.

- Pakolaisten kotouttamista koskevat alueelliset verkostot Baden-Württembergin osavaltiossa: Nämä verkostot mahdollistavat kuntien, kansalaisyhteiskunnan ja vapaaehtoisten välisen yhteistyön pakolaisten kotouttamiseen liittyvien resurssien ja parhaiden käytäntöjen koordinoimiseksi ja jakamiseksi.

Tieteidenväliset lähestymistavat

Monialaiset lähestymistavat pakolaisten kanssa työskentelyyn edellyttävät useiden eri alojen yhteistyötä ja osallistumista, mukaan lukien valtion virastot, kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja korkeakoulut, terveydenhuolto, koulutus ja työvoimapalvelut. Näissä lähestymistavoissa tunnustetaan, että pakolaisten monitahoisiin tarpeisiin vastaaminen edellyttää kattavia ja

koordinoituja toimia. Keskustellaan monialaisten lähestymistapojen hyödyistä ja haasteista ja esitellään esimerkkejä onnistuneista aloitteista Saksassa:

Poikkitieteellisten lähestymistapojen hyödyt:

1. Kattava tuki: Monialaiset lähestymistavat varmistavat, että pakolaisten erilaisiin tarpeisiin vastataan kokonaisvaltaisesti ja että pakolaisten välittömien tarpeiden lisäksi helpotetaan heidän kotoutumistaan ja hyvinvointiaan pitkällä aikavälillä.
2. Synergia ja resurssien jakaminen: Yhteistyö eri alojen välillä mahdollistaa asiantuntemuksen, resurssien ja parhaiden käytäntöjen jakamisen, jolloin toimien vaikutus maksimoituu ja päällekkäiset toimet minimoituvat.
3. Innovatiivisuus ja luovuus: Tieteiden välinen yhteistyö edistää innovatiivisia ratkaisuja, kun yhdistetään erilaisia näkökulmia, tietoja ja taitoja monimutkaisten haasteiden ratkaisemiseksi.
4. Voimaannuttaminen ja osallistuminen: Tällaisilla lähestymistavoilla edistetään pakolaisten aktiivista osallistumista päätöksentekoprosesseihin ja annetaan heille mahdollisuus toimia aktiivisina toimijoina omassa kotoutumisessaan ja kehityksessään.

Tieteidenvälisten lähestymistapojen haasteet:

1. Koordinointi ja viestintä: Erityisesti silloin, kun eri organisaatioilla on erilaiset toimeksiannot, prioriteetit ja toimintakulttuurit.
2. Valtadynamiikka: Valtadynamiikan tasapainottaminen ja tasavertaisten kumppanuuksien varmistaminen eri alojen välillä voi olla monimutkaista, sillä joillakin aloilla voi olla enemmän resursseja, vaikutusvaltaa tai päätöksentekovoimaa.
3. Kestävyys: Pitkäaikaisen yhteistyön ja sitoutumisen ylläpitäminen eri sektoreilla voi olla haastavaa, sillä rahoitusyölkil, poliittiset painopisteet ja organisaatorakenteet voivat muuttua ajan myötä.

Esimerkkejä onnistuneista monialaisista aloitteista Saksassa:

1. Yliopistojen pakolaisten tukiohjelmat: Yliopistot ja tutkimuslaitokset Saksassa ovat perustaneet ohjelmia pakolaisopiskelijoiden ja -tutkijoiden tukemiseksi. Näissä aloitteissa tarjotaan kielikursseja, akateemista mentorointia, koulutusmahdollisuuksia ja uraohjausta, joilla helpotetaan heidän integroitumistaan akateemiseen ja ammatilliseen ympäristöön.

2. Terveys- ja mielenterveyspalvelut: Terveystuotopalvelujen tarjoajien, kansalaisjärjestöjen ja valtion virastojen välinen yhteistyö on helpottanut erikoissairaanhoidon ja mielenterveystuen tarjoamista pakolaisille Saksassa. Pakolaisten ainutlaatuisiin terveydenhuoltotarpeisiin vastaamiseksi on toteutettu aloitteita, kuten kulttuurisensitiivisiä klinikoita, monikielisiä neuvontapalveluja ja terveydenhuollon ammattilaisten valmiuksien kehittämistä.

3. Työllisyys- ja ammattikoulutusohjelmat: Työvoimatoimistojen, valtiosta riippumattomien järjestöjen ja yksityisen sektorin yksiköiden yhteistyön tuloksena on syntynyt aloitteita ammatillisen koulutuksen, työnvälityspalvelujen ja kielituen tarjoamiseksi pakolaisille Saksassa. Näillä ohjelmilla pyritään helpottamaan pakolaisten taloudellista integroitumista ja työllistymismahdollisuuksien saamista.

2. Kreikka

Kreikassa on ollut pitkään pakolaisvirtoja, jotka ovat muokanneet maan väestörakennetta, politiikkaa ja sosioekonomista maisemaa. Historiallisen kontekstin ymmärtäminen on ratkaisevan tärkeää Kreikan nykyisen pakolaiskriisin mallien ja dynamiikan ymmärtämiseksi.

- Historiallinen konteksti:

- a. Vuosien 1919-1922 kreikkalais-turkkilais sodasta ja Smyrnan polttamisesta seuranneet väestönvaihdot olivat merkittävä tapahtuma, joka vaikutti pakolaisliikkeisiin Kreikassa. Lausannen sopimuksen nojalla vuonna 1923 noin 1,5 miljoonaa kreikkalaista ortodoksikristittyä joutui lähtemään Turkista, ja noin 500 000 muslimia joutui lähtemään Kreikasta. Tämä laaja muuttoliike johti huomattavaan väestörakenteen muutokseen Kreikassa, erityisesti pohjoisilla alueilla. Nämä maahan tulleet pakolaiset olivat kreikkalaista syntyperää, ja he jakoivat saman uskonnon, tavat ja kulttuurin kuin kreikkalaiset, mutta heidän hyväksyminen ja kotouttaminen Kreikan hallituksen toimesta tuotti lukuisia haasteita ja esteitä.
- b. Kreikasta on tullut 1980-luvulta lähtien maahanmuuttokansa. Kommunististen hallintojen kaatumisen ja Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton hajoamisen jälkeen vuonna 1991, sekä Kreikan rajojen avauduttua Albanian pohjoispuolisille Epirotille 1990-luvulla,

Kreikkaan tuli runsaasti pohjoisia maahanmuuttajia, jotka tulivat Kreikkaan etsimään työtä.

- c. Keski- ja Itä-Euroopan maiden taloudellinen ja poliittinen vapautuminen johti maahanmuuttajaväestön huomattavaan kasvuun, ja se koostui pääasiassa albaaneista, bulgarialaisista, romanialaisista, georgialaisista, ukrainalaisista ja pienestä määrästä kiinalaisia.
- d. Arabikevät vuonna 2011 ja sitä seurannut Syyrian sisällissota merkitsivät käännekohtaa Kreikan pakolaisvirrassa. Kun Syyria ajautui tuhoisaan konfliktiin, miljoonat syyrialaiset pakenivat naapurimaihin, mukaanlukien myös Kreikkaan. Vuosina 2015 ja 2016 Kreikan rannikoille saapuvien pakolaisten määrä kasvoi dramaattisesti eikä maa kyennyt selviytymään tästä ilmiöstä.

- Viimeaikaiset suuntaukset:

- a. Vastauksena Kreikan saarille vuonna 2015 saapuneiden maahanmuuttajien dramaattiseen määrään Euroopan komissio ehdotti "hotspot-strategiaa". Hotspot-lähestymistavan päätavoitteena oli tarjota kattavaa ja kohdennettua apua Kreikalle ja Italialle, jotta ne voivat täyttää EU:n lainsäädännön mukaiset velvoitteensa ja tunnistaa, rekisteröidä ja ottaa sormenjäljet nopeasti saapuvilta maahanmuuttajilta, auttaa turvapaikanhakijoita vastaavissa menettelyissä, panna täytäntöön uudelleensijoitusjärjestelmän ja toteuttaa palauttamisoperaatioita. Lesboksen, Khioksen, Samoksen, Leroksen ja Kosin saarille perustettiin viisi hotspot-aluetta, jotka toimivat ensivastaanottokeskuksina ja nykyisin vastaanotto- ja tunnistuskeskuksina. EU:n virastot, eli EUAA (aiemmin EASO), Frontex, Europol ja Eurojust, työskentelivät yhdessä Kreikan viranomaisten kanssa kriisipisteiden yhteydessä.
- b. Pakolaiskriisin ollessa huipussaan vuosina 2015-2016 Kreikka toteutti tiukempia rajavalvontatoimenpiteitä ja allekirjoitti EU:n kanssa EU:n ja Turkin julkilausumaksi kutsutun sopimuksen, jolla suljettiin "Länsi-Balkanin reitti". Sopimuksella pyrittiin vähentämään Kreikan saarille suuntautuvaa laitonta maahanmuuttoa palauttamalla turvapaikanhakijat Turkkiin, mutta Kreikka vastaanottaa edelleen turvapaikanhakijoita ja laittomia maahanmuuttajia pääasiassa meritse Turkista. Lausuma myös vangitsi monia ihmisiä

vastaanotto- ja tunnistuskeskuksiin, mikä aiheutti suuria ongelmia. Tutkimukset ja raportit ovat osoittaneet, että tämä ylikansoitus on vaikuttanut "hotspottien" elinolosuhteisiin, jotka ovat olleet normien alapuolella ja jopa uhkaavat ihmishenkeä.

- c. Viime vuosina Lähi-idän jatkuvat konfliktit, poliittinen epävakaus Afganistanin ja Irakin kaltaisilla alueilla ja tiettyjen maiden talousvaikeudet ovat kaikki vaikuttaneet siihen, että Kreikkaan on tullut jatkuvasti pakolaisia. Vuoden 2020 loppuun mennessä RIC-kapasiteetti kasvoi 13,338:een paikkaan. Vuonna 2021 rakennetun 'Closed Controlled Access Centers of Islands (C.C.A.C.I.)' lisäsi kapasiteettia 15 934 paikkaan. Paikalliset yhteisöt vastustivat niiden perustamista, koska virrat olivat huomattavasti vähäisempiä kuin edellisinä vuosina.

Monet tekijät, kuten poliittinen epävakaus, aseelliset konfliktit, taloudelliset erot ja vaino, ovat vaikuttaneet siihen, että Kreikkaan suuntautuvat pakolaisvirrat ovat lisääntyneet merkittävästi. Nämä tekijät ovat pakottaneet yksilöt ja perheet lähtemään vaarallisille matkoille etsimään turvallisuutta, vakautta ja parempia mahdollisuuksia.

- Poliittinen epävakaus ja aseelliset konfliktit

Poliittinen epävakaus ja aseelliset konfliktit Kreikan lähialueilla ovat olleet merkittäviä tekijöitä pakolaismuuton taustalla. Syyrian, Afganistanin, Irakin ja Libyan kaltaiset maat ovat kärsineet pitkittyneistä konflikteista, jotka ovat johtaneet laajalle levinneeseen väkivaltaan, ihmisoikeusloukkauksiin ja miljoonien ihmisten siirtymiseen muualle. Hallintorakenteiden romahtaminen ja ääriryhmien nousu ovat luoneet pelon ja turvattomuuden ilmapiirin, joka on saanut ihmiset pakenemaan kodeistaan ja etsimään turvaa muista maista, kuten Kreikasta.

- Vaino ja ihmisoikeusloukkaukset

On yksilöitä, joita pidetään etnisinä, uskonnollisina ja poliittisina vähemmistöinä sekä syrjäytyneiden ryhmien jäseninä, ja sellaisina he joutuvat kohtaamaan syrjintää, väkivaltaa ja vainoa. Näin ollen heidän on pakko hakeutua Kreikkaan konfliktien, uskonnollisen suvaitsemattomuuden, sukupuoleen perustuvan väkivallan ja poliittisen sorron vuoksi.

- Taloudelliset erot

Monet pakolaiset tulevat maista, joiden talous on heikko, työttömyysaste korkea ja mahdollisuudet sosiaaliseen ja taloudelliseen nousuun rajalliset. Köyhyyden,

peruspalvelujen puutteen sekä koulutuksen ja terveydenhuollon rajallisen saatavuuden kaltaiset tekijät saavat yksilöt ja perheet lähtemään vaarallisille matkoille parempien taloudellisten näkymien toivossa Kreikasta ja muissa Euroopan maissa.

- Maantieteellinen läheisyys ja kuljetusreitit

Koska Kreikka sijaitsee Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan risteyksessä, se on luonnollinen kauttakulkupaikka pakolaisille. Sen läheisyys konflikteista ja epävakaudesta kärsiviin maihin, kuten Syyriaan, Irakiin ja Afganistaniin, on tehnyt siitä houkuttelevan kohteen. Merireittien saatavuus on helpottanut laitonta maahanmuuttoa ja turvapaikanhakijoiden matkoja erityisesti Turkista Kreikan saarille.

- Salakuljetusverkostot ja ihmiskauppa

Kreikan pakolaiskriisiä pahentavat salakuljetusverkostot ja ihmiskauppa. Nämä verkostot käyttävät hyväkseen haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä perimällä kohtuuttomia maksuja heidän matkansa helpottamisesta ja altistamalla heidät usein vaarallisille ja epäinhimillisille olosuhteille. Rikollisverkostojen osallistuminen vaikeuttaa pakolaisvirtojen hallintaa entisestään ja aiheuttaa merkittäviä rajavalvonta- ja turvallisuushaasteita.

Analysoimalla näitä tekijöitä käy selväksi, että Kreikan pakolaiskriisi ei ole irrallinen ilmiö, vaan se liittyy geopoliittiseen dynamiikkaan, konflikteihin ja sosioekonomisiin eroihin maailmanlaajuisesti. Pakolaisvirtojen aiheuttamien haasteiden hallitseminen ja lieventäminen Kreikassa ja ympäröivällä alueella edellyttää, että puututaan siirtolaisuuden taustalla oleviin syihin, edistetään rauhaa ja vakautta sekä otetaan käyttöön kattavia maahanmuuttopolitiikkoja.

Kansalliset pakolaispolitiikat

Kreikan pakolaisuutta koskeva oikeudellinen kehys ja poliittiset toimet ovat kehittyneet ajan myötä vastauksena siirtymään joutuneiden henkilöiden kasvavaan virtaan. Kreikan hallitus on yhteistyössä Euroopan unionin (EU) kanssa toteuttanut erilaisia toimenpiteitä pakolaisten saapumisen, käsittelyn ja kotouttamisen hallitsemiseksi. Seuraavassa osassa tarkastelemme nykyistä kehystä, arvioimme sen vahvuuksia ja rajoituksia sekä määrittelemme parannusehdotuksia.

1. Oikeudellinen kehys:

- a. Ulkomaalaislaki: Vuonna 1991 annettu laki sisältää säännöksiä ulkomaalaisten oleskelusta ja työskentelystä sekä pakolaisten tunnustamismenettelystä. Vuonna 2005 säädettiin laki, joka koskee kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, oleskelua ja sosiaalista integroitumista. Jälkimmäistä uudistettiin vuonna 2014 maahanmuutto- ja sosiaalista integraatiota koskevalla lailla, joka toi muutoksia oleskelulupiin, perheen yhdistämiseen ja työmarkkinoille pääsyyn. EU:n direktiivit 2011/98 ja 2014/36 sisällytettiin Kreikan lainsäädäntöön vuonna 2015.
- b. Kansallinen turvapaikkalaki: L 4375/2016, jolla Kreikan lainsäädäntö mukautetaan kansainvälisen suojelun myöntämistä ja peruuttamista koskevista yhteisistä menettelyistä annetun EU:n direktiivin 2013/32 säännöksiin. Siihen sisältyy säännöksiä oleskeluluvasta (22 artikla) humanitaarisista syistä. Lisäksi siinä perustetaan vastaanoton pääsihteeristö ja määritellään yksityiskohtaisesti turvapaikkaviranomaisen sekä muutoksenhakuviranomaisen ja vastaanotto- ja tunnistamisviranomaisen organisaatio ja toiminta.
- c. Kansalaisuuslaki: Vuonna 2004 Kreikka ratifioi ensimmäisen kansalaisuuslain. Sitten, vuosina 2010 ja 2015, siihen on tehty kaksi muutosta. Viimeisin muutos tehtiin vuonna 2015, ja siihen lisättiin muun muassa edellytykset, joiden täyttyessä Kreikassa syntynyt maahanmuuttajien lapsi voi saada Kreikan kansalaisuuden, sekä sisäasiainministeriön yhteydessä toimivan kansalaistamislautakunnan perustaminen.
- d. Syrjinnän vastainen lainsäädäntö: Vuonna 1979 Kreikassa annettiin ensimmäinen laki, jolla rotusyrjintä kriminalisoitiin. Tätä lakia on täydennetty vuonna 2014 annetulla lailla, jossa otetaan käyttöön toimintalinjoja rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmenemismuotojen torjumiseksi.
- e. EU:n asetukset: Dublin-asetus, jossa määritellään, mikä jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemusten käsittelystä, vaikuttaa myös Kreikan turvapaikkajärjestelmään.

2. Poliittiset puitteet:

- a. Kotouttamislaki: Laki 4251/2014 on tällä hetkellä kotouttamista sääntelevä peruslaki, jolla pyritään konsolidoimaan maahanmuutto lainsäädännön säännökset, yhdenmukaistamaan ne EU:n lainsäädännön kanssa,

järkeistämään nykyistä institutionaalista kehystä ja korjaamaan havaittuja täytäntöönpano virheitä. Laissa käsitellään oleskelulupiin ja työmarkkinoille pääsyyn liittyviä kysymyksiä ja luodaan puitteet maahanmuuttajien oikeuksien säilyttämiselle. Kreikka pyrkii toteuttamaan erilaisia toimenpiteitä pakolaisten kotouttamisen helpottamiseksi, kuten kielikursseja, koulutusohjelmia, ammatillista koulutusta ja kulttuuriin perehdyttämisohjelmia.

- b. Syrjinnän vastainen lainsäädäntö: Vuonna 1979 Kreikka hyväksyi ensimmäisen lain, jolla rangaistiin etnisestä syrjinnästä johtuvista teoista tai toimista. Lisäksi vuonna 2014 annetulla lailla torjutaan ennakkoluulojen ja muukalaisvihan tiettyjä muotoja.

3. Poliitikkojen vahvuudet

- o Suojelutoimenpiteet: Kreikka on luonut oikeudellisen kehyksen, joka on kansainvälisten velvoitteiden ja normien, kuten vuoden 1951 pakolaissopimuksen ja Euroopan unionin turvapaikka- ja pakolaisten suojelua koskevien direktiivien mukainen. Näin varmistetaan kansainvälisten oikeusperiaatteiden noudattaminen ja luodaan perusta pakolaisten oikeuksien suojelulle.
- o Integroitumistoimet: Kreikka on käynnistänyt useita politiikkoja ja ohjelmia pakolaisten kotouttamisen ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi. Näillä aloitteilla, joihin kuuluu kielikoulutusta, ammatillisia ohjelmia ja koulutusmahdollisuuksia, joilla pyritään parantamaan pakolaisten omavaraisuutta ja pitkän aikavälin näkymiä.

4. Heikkoudet ja parannuskohteet

- o Ylikuormitetut vastaanottopalvelut: Kreikan rajallinen vastaanottokapasiteetti on johtanut ylikuormitukseen ja huonoihin olosuhteisiin lukuisissa vastaanottokeskuksissa. Riittämätön infrastruktuuri ja riittämättömät resurssit ovat vaikeuttaneet keskeisten palvelujen tarjoamista ja pahentaneet pakolaisten elinoloja.
- o Pitkät turvapaikkamenettelyt: Tämä on aiheuttanut epävarmuutta ja mielipahaa pakolaisten keskuudessa. Pitkät odotusajat voivat pahentaa turvapaikanhakijoiden psykologista ahdistusta ja vaikeuksia ja vaikeuttaa heidän kotoutumismahdollisuuksiaan.

- o Rajoitetut mahdollisuudet terveydenhuoltoon ja koulutukseen: Huolimatta pyrkimyksistä tarjota pakolaisille terveydenhuoltoa ja koulutusta on edelleen esteitä, jotka haittaavat tasapuolista pääsyä. Kaikkien pakolaisten, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, terveydenhuoltotarpeisiin on vaikea vastata rajallisten resurssien ja ylikuormittuneiden julkisten palvelujen vuoksi. Vaikka Kreikka on pyrkinyt helpottamaan koulutukseen pääsyä, pakolaislapsille ja -aikuisille on edelleen esteitä ja puutteita laadukkaan koulutuksen tarjoamisessa.
- o Koordinoinnin ja taakanjaon puute: Kreikalla on ollut vaikeuksia koordinoida toimia muiden Euroopan maiden kanssa ja jakaa vastuuta pakolaiskriisin hallinnasta. Maantieteellisen sijaintinsa vuoksi Kreikka on kantanut suhteettoman suuren osan taakasta, mikä on rasittanut sen resursseja ja infrastruktuuria, kun taas pyrkimykset taakan jakamiseksi EU:n jäsenvaltioiden kesken ovat olleet vain rajallista menestystä.
- o Säilöönotto ja säilöönoton vaihtoehdot: On ilmaistu huolta turvapaikanhakijoiden säilöönoton olosuhteista ja kestosta Kreikassa. Yhteisöpohjaiset ohjelmat ja muut säilöönoton vaihtoehdot ovat edelleen vähäisiä. Pakolaisten oikeuksien suojelun ja kansainvälisten normien noudattamisen varmistamiseksi on olennaisen tärkeää puuttua näihin puutteisiin.

Institutionaaliset puitteet

Kreikan kansallisella tasolla lukuisat instituutiot ja virastot ovat keskeisessä asemassa pakolaisasioiden hallinnoinnissa. Nämä organisaatiot tekevät yhteistyötä taatakseen pakolaispolitiikan tehokkaan täytäntöönpanon, tarjotakseen apua ja palveluja pakolaisille ja helpottaakseen heidän integroitumistaan kreikkalaiseen yhteiskuntaan. Tärkeimpiä instituutioita ja niiden vastuualueita ovat mm. seuraavat:

1. Maahanmuutto- ja turvapaikkaministeriö: Maahanmuutto- ja turvapaikkaministeriö vastaa Kreikan maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan yleisestä hallinnoinnista ja koordinoinnista. Se valvoo kansallisten ja kansainvälisten oikeudellisten puitteiden täytäntöönpanoa, kehittää toimintalinjoja ja koordinoi toimintaa asianomaisten sidosryhmien kanssa.

2. Kreikan turvapaikkaviranomainen: Kreikan turvapaikkaviranomainen vastaa turvapaikkahakemusten käsittelystä ja pakolaisaseman määrittelystä. Sillä on keskeinen rooli kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten arvioinnissa ja pakolaisaseman tai muun kansainvälisen suojelun myöntämisessä.
3. Vastaanotto- ja tunnistuspalvelu (R.I.S.): Vastaanotto- ja tunnistuspalvelu vastaa turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten ensimmäisestä vastaanotosta, rekisteröinnistä ja tunnistamisesta heidän saavuttuaan Kreikkaan. Se ylläpitää vastaanottokeskuksia (hotspotit) ja suorittaa rekisteröintimenettelyjä henkilöiden henkilöllisyyden selvittämiseksi ja turvapaikkaprosessin käynnistämiseksi. R.I.S.:n alaisuudessa toimivat seuraavat yksiköt:
 - a) Hallinnon tukiosasto
 - b) Riippumaton hätäapuosasto
 - c) Vastaanotto- ja tunnistuskeskusten osasto (RIC) ja suljetut valvotun pääsyn keskukset (CCAC).
 - d) Pohjois-Kreikan laitosten osasto.
 - e) Etelä-Kreikan laitosten osasto.
4. Muutoksenhakuviranomainen toimii osastona ja käsittelee turvapaikka viranomaisen (ensimmäisen oikeusasteen) päätöksistä tehdyt toisen asteen valitukset (näennäisoikeudellisesti). Valitusviranomainen koostuu seuraavista osastoista:
 - a) keskushallintoyksikkö, joka koostuu oikeudellisen tuen, koulutuksen ja dokumentoinnin osastosta sekä hallinnollisen ja operatiivisen tuen osastosta.
 - b) ja riippumattomat muutoksenhakukomiteat, jotka lain mukaan vastaavat turvapaikkaviranomaisten päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelystä, päätöksenteosta ja päätösten tekemisestä toisessa oikeusasteessa: 4636/2019 ja 4375/2016 (A'51).
5. Maahanmuuttajien kotouttamiskeskukset (M.I.C.): Maahanmuuttajien kotouttamiskeskukset (M.I.C.) perustettiin lailla 4368 (hallituksen virallinen lehti 21 A', 2016), ja ne toimivat kuntien yhteisökeskusten sivutoimipaikkoina. M.I.C.:iden tehtävänä on tiedottaa, palvella ja tarjota erityispalveluja kolmansien maiden kansalaisille, kehittää yhteistyötä ja verkostoja, joiden avulla tuensaajia autetaan saamaan yhteys sosiaaliseen kotouttamiseen liittyviin palveluihin ja ohjelmiin, sekä toteuttaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistäviä sosiaalisia kotouttamistoimia.
6. Kansalaisjärjestöt: Lukuisat kansalaisjärjestöt tarjoavat humanitaarista apua, oikeusapua, psykososiaalista tukea ja muita palveluja pakolaisille Kreikassa. Näillä

järjestöillä on tärkeä rooli hallituksen toimien täydentäjinä, palvelupulan korjaajina ja pakolaisten oikeuksien ja hyvinvoinnin puolustajina.

Parhaat käytännöt:

- ESTIA-ohjelma: UNHCR:n ja Kreikan hallituksen toteuttama Emergency Support to Integration and Accommodation - ESTIA-ohjelma on onnistunut esimerkki instituutioiden ja kansainvälisten järjestöjen välisestä kumppanuudesta. ESTIA-ohjelma tarjoaa vuokratukea haavoittuvassa asemassa oleville turvapaikanhakijoille ja pakolaisille, jotta he voivat jättää ylikuormitetut leirit ja muuttaa kaupunkiasuntoihin. Tämä aloite edistää pakolaisten omavaraisuutta, yhteiskuntaan integroitumista ja ihmisarvoa ja vähentää samalla vastaanottokeskuksiin kohdistuvaa painetta.
- Uudelleensijoitukset - EU-maat osoittavat solidaarisuutta: Huhtikuusta 2020 lähtien EU:n jäsenvaltiot ovat osoittaneet solidaarisuuttaan Kreikalle siirtämällä turvapaikanhakijoita ja pakolaisia. Vuoden 2021 loppuun mennessä Kreikasta oli siirretty muihin Euroopan maihin yli 4 600 henkilöä, mukaan lukien ilman huoltajaa olevat lapset ja nuoret, haavoittuvassa asemassa olevat turvapaikanhakijat ja kansainvälistä suojelua saavat henkilöt. Tämä oli mahdollista Euroopan komission taloudellisen tuen ja koordinoinnin sekä Kreikan viranomaisten, EU:n turvapaikkaasioiden viraston (EUAA), kansainvälisten järjestöjen (IOM, UNHCR ja UNICEF) ja uudelleensijoitus prosessiin osallistuvien Euroopan maiden avun ansiosta.
- HELIOS-ohjelma: IOM on laatinut tiiviissä yhteistyössä Kreikan viranomaisten ja kokeneiden kumppaneiden kanssa kansallisen strategian pakolaisten integroimiseksi työmarkkinoille, ja EU rahoittaa Kreikassa koulutusta, asumista ja työllisyyteen liittyviä toimia.
- Sosiaalisen solidaarisuuden rakenteet: Kreikan eri kunnissa perustetut paikalliset sosiaalisen yhteisvastuun rakenteet osoittavat monitasoisen hallinnon ja yhteistyön tehokkuuden. Nämä rakenteet kokoavat yhteen paikallisviranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisten edustajia koordinoimaan ja tarjoamaan pakolaisten tukipalveluja. Ne varmistavat räätälöidynnän ja nopeammin reagoivan lähestymistavan pakolaisten hallinnointiin yhteisötasolla hyödyntämällä paikallista tietämystä ja resursseja.

Tieteidenväliset lähestymistavat

Monialaiset lähestymistavat pakolaisten kanssa työskentelyyn edellyttävät yhteistyötä ja osallistumista useilta eri aloilta, kuten valtion virastoista, kansalaisyhteiskunnan järjestöistä, korkeakouluista, terveydenhuollosta, koulutuksesta ja työvoimapalveluista. Niitä pidetään ratkaisevan tärkeinä, koska pakolaisten tarpeisiin vastaaminen edellyttää integroitua ja koordinoitua toimintaa. Kreikassa on toteutettu useita menestyksekkäitä monialaisia aloitteita, joissa on tuotu esiin tällaisten lähestymistapojen edut ja haasteet.

Poikkitieteellisten lähestymistapojen hyödyt:

- ✓ Yhteistoiminnallinen päätöksenteko: Monialaiset lähestymistavat helpottavat eri alojen ammattilaisten yhteistyötä ja yhteistä päätöksentekoa, jossa otetaan huomioon pakolaisten sosiaaliset, psykologiset, oikeudelliset, koulutukselliset ja terveydenhuollon tarpeet. Yhteistyö kannustaa tiedon jakamiseen, yhteiseen ongelmanratkaisuun ja luovaan ajatteluun. Yhdistämällä asiantuntemuksensa ja näkökulmansa monialaiset tiimit voivat kehittää innovatiivisia ja tehokkaita strategioita, joilla voidaan vastata useisiin haasteisiin samanaikaisesti ja edistää pakolaisten yleistä hyvinvointia.
- ✓ Tehostettu palveluintegraatio: Monialaiset lähestymistavat auttavat integroimaan palveluja ja välttämään pirstaloitumista. Eri ammattilaiset ja organisaatiot voivat työskennellä yhdessä prosessien virtaviivaistamiseksi, palvelujen koordinoimiseksi ja päällekkäisyyksien poistamiseksi. Integroitu palveluntarjonta takaa saumattoman ja tehokkaan tukijärjestelmän, joka minimoi avun puutteet ja päällekkäisyydet.
- ✓ Paremmat tulokset: Monialaiset lähestymistavat voivat parantaa pakolaisten tilannetta. Kun monialaiset tiimit käsittelevät pakolaisten hyvinvoinnin eri osa-alueita, kuten oikeudellista suojelua, terveydenhuoltoa, koulutusta ja sosiaalista integroitumista, ne voivat parantaa pakolaisten suojelun, voimaantumisen ja vastaanottavan yhteiskunnan menestyksekkään integroitumisen kokonaistuloksia.
- ✓ Lisääntynyt innovointi: Tieteidenvälinen yhteistyö edistää innovointia yhdistämällä erilaisia näkökulmia ja lähestymistapoja. Eri tieteenalojen ideoiden ristipölytys voi johtaa innovatiivisten ratkaisujen, strategioiden ja käytäntöjen kehittämiseen. Tämä innovointi edistää jatkuvaa parantamista ja mukauttamista pakolaisten tukemisen alalla.

Tieteidenvälisten lähestymistapojen haasteet:

- ✓ Viestintä ja koordinointi: Tehokas viestintä ja koordinointi eri alojen ammattilaisten välillä voi olla haasteellista. Kullakin tieteenalalla voi olla omaa ammattikieltä, menetelmiä ja näkökulmia, jotka voivat estää selkeän ja tehokkaan yhteistyön.
- ✓ Hierarkiat ja valtdynamiikka: Monitieteelliset lähestymistavat edellyttävät yhteistyötä sellaisten ammattilaisten välillä, joilla on erilainen auktoriteetti- ja valtdynamiikka. Nämä erot voivat haitata päätöksentekoa, resurssien jakamista ja vastakkaisten näkemysten yhteensovittamista.
- ✓ Rahoitus ja resurssit: Monialaisten lähestymistapojen toteuttaminen edellyttää usein riittävää rahoitusta ja resursseja erilaisten ammattilaisten ja palvelujen tukemiseksi. Kestävän rahoituksen turvaaminen ja resurssien jakaminen eri tieteenaloille voi olla vaikeaa.

Esimerkkejä onnistuneista tieteidenvälisistä aloitteista Kreikassa:

1. Liikkuvat terveydenhuoltoyksiköt: Pakolaisleireillä ja kaupunkialueilla toimivat liikkuvat terveysyksiköt, joita hoitavat monialaiset tiimit, jotka koostuvat lääketieteen ammattilaisista, psykologeista ja tulkeista. Nämä tiimit tarjoavat kattavaa terveydenhuoltoa, mukaan lukien lääketieteelliset konsultaatiot, mielenterveystuki ja lähetteet erikoishoitoon. Eri tieteenalojen yhteistyöllä varmistetaan kokonaisvaltainen lähestymistapa pakolaisten terveydenhuoltotarpeisiin.
2. Pakolaisten koulutusohjelmat: Näissä ohjelmissa kasvattajat, kielitieteilijät, sosiaalityöntekijät ja kulttuurivälittäjät tekevät yhteistyötä, jotta pakolaislapsille ja -aikuisille voidaan tarjota koulutusta. Yhdistämällä kieltenopetusta, psykososiaalista tukea ja kulttuurista orientaatiota, nämä aloitteet tarjoavat kokonaisvaltaista koulutustukea, joka on räätälöity pakolaisoppilaiden erityistarpeiden ja taustan mukaan. Kouluikäiset lapset osallistuvat DYEP-luokkiin (Refugee Reception and Education Structures), joissa opetetaan kreikan kielen ohella eri oppiaineita ja valmistellaan oppilaita pääsemään tavalliseen kouluun. ZEP (Educational Priority Zones) on pääkoulun vastaanottoluokka, jota pakolaisoppilaat käyvät tavallisten luokkiensa ohella. Näillä luokilla tarjotaan pakolaislapsille eriytettyä tukitoimia ja oppimisen tukea.

3. Oikeusapu ja suojelupalvelut: Asianajajista, sosiaalityöntekijöistä ja tulkeista koostuvat monialaiset ryhmät tarjoavat pakolaisille oikeusapua ja suojelupalveluja. Ryhmät auttavat pakolaisia oikeudellisissa menettelyissä, antavat tietoa heidän oikeuksistaan ja varmistavat, että he saavat oikeudellisen edustajan. Oikeus- ja sosiaalityön ammattilaiset tarjoavat yhdessä kattavaa tukea pakolaisten oikeudellisiin vaatimuksiin. Kreikan pakolaisneuvosto ja METAdrasi ovat vain kaksi monista kreikkalaisista kansalaisjärjestöistä, jotka tukevat tällaisia aloitteita.
4. Yhteisön kotouttamishankkeet: Sosiologit, antropologit, yhteisöjärjestäjät ja sosiaalityöntekijät tekevät yhteistyötä aloitteissa, joiden tarkoituksena on edistää pakolaisten ja vastaanottavien yhteisöjen välistä kotoutumista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Kreikassa sijaitsevien kuntien yhteisökeskukset ovat vastuussa pakolaisten esittelemisestä ja avustamisesta kaikkien alueellaan saatavilla olevien sosiaalipalvelujen osalta.
5. Ammatillinen koulutus ja työllisyystuki: Sosiaalityöntekijät, uraohjaajat ja ammatilliset kouluttajat tekevät yhteistyötä aloitteissa, joiden tavoitteena on tarjota pakolaisille ammatillista koulutusta ja työllisyystukea. Nämä ohjelmat parantavat pakolaisten taloudellista integroitumista ja omavaraisuusnäkyviä yhdistämällä taitojen kehittämisen, työnvälityksen tukemisen ja psykososiaalisen tuen. ANKA SA Karditsa on yhdessä kunnan kanssa toteuttanut ohjelmia, joilla parannetaan pakolaisten taitoja ja edistetään heidän työllistymistään.

3. Suomi

Suomen pakolaisvirtojen historialliseen ja nykyiseen kehitykseen vaikuttavat useat pakkosiirtolaisuutta edistävät tekijät. Näiden tekijöiden ymmärtäminen luo kontekstin maan pakolaistilanteelle. Vaikka Suomeen ei ole tullut yhtä paljon pakolaisia kuin joihinkin muihin Euroopan maihin, muuttoliikkeessä on silti tapahtunut huomattavia muutoksia ajan mittaan. Historiallinen konteksti: Suomi on historiallisesti ollut lähinnä maastamuuton eikä maahanmuuton maa. Aina 1900-luvun loppupuolelle asti Suomesta lähti enemmän ihmisiä etsimään parempia taloudellisia mahdollisuuksia muualta. Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ja rajojen avaaminen ovat kuitenkin johtaneet maahanmuuton lisääntymiseen viime vuosikymmeninä.

Pakkosiirtolaisuuteen vaikuttavat keskeiset tekijät:

1. Globaalit konfliktit: Suomi on osa kansainvälistä yhteisöä, ja se kärsii konflikteista eri puolilla maailmaa. Sodat, poliittinen epävakaus ja ihmisoikeusrikkomukset esimerkiksi Lähi-idässä, Afrikassa ja Aasiassa ovat johtaneet miljoonien ihmisten, myös pakolaisten, siirtymiseen. Nämä maailmanlaajuiset konfliktit aiheuttavat osaltaan pakkosiirtolaisuutta, joka voi saada yksilöt ja perheet hakeutumaan Suomeen.
2. Turvapaikkapolitiikka ja oikeudellinen kehys: Suomen turvapaikkapolitiikalla ja oikeudellisella kehyksellä on ratkaiseva merkitys pakolaisvirran muodostumisessa. Lainsäädännön muutokset, kuten turvapaikkamenettelyjen tiukentaminen tai keventäminen, voivat vaikuttaa turvapaikkaa hakevien henkilöiden määrään maassa. Lisäksi Suomen osallistuminen kansainvälisiin sopimuksiin ja ihmisoikeusperiaatteiden noudattaminen vaikuttavat sen lähestymistapaan pakolaisten suojeluun.
3. Maantieteelliset tekijät: Suomen maantieteellinen sijainti Euroopan pohjoisimmassa osassa vaikuttaa pakolaisvirtaan. Vaikka Suomi ei ole pakolaisten ensisijainen maahan­tulo­paikka verrattuna maihin, jotka sijaitsevat lähempänä konfliktialueita tai kauttakulkureittejä, jotkut henkilöt saattavat silti valita Suomen määrän­pääksi erityisolosuhteiden, perhesiteiden tai muiden tekijöiden vuoksi.
4. EU:n maahanmuuttopolitiikka: Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ja osallistuminen Schengen-alueeseen vaikuttavat maahanmuutto- ja pakolaisvirtoihin. EU:n politiikat, kuten Dublin-asetus, muokkaavat sitä, miten turvapaikanhakijat käsitellään ja jaetaan jäsenvaltioiden kesken. EU:n maahanmuuttopolitiikassa tapahtuvilla muutoksilla voi olla suoria seurauksia Suomen pakolaismäärään.
5. Sosioekonomiset tekijät: Suomen taloudelliset ja sosiaaliset olosuhteet, mukaan lukien työmarkkina mahdollisuudet, hyvinvointijärjestelmä ja elämänlaatu, voivat houkutella pakolaisia. Koulutusmahdollisuuksien, terveydenhuollon ja sosiaalisen tuen kaltaiset tekijät voivat vaikuttaa pakolaisten päätökseen valita Suomi kohdemaana.

On tärkeää huomata, että Suomen pakolaisvirtaan vaikuttavat näiden tekijöiden monimutkainen yhteisvaikutus sekä erityiset geopolittiset tapahtumat, muuttoliikkeen maailmanlaajuiset suuntaukset ja pakolaisten henkilökohtaiset olosuhteet. Näiden tekijöiden analysointi auttaa ymmärtämään laajemmin Suomen pakolaisvirran historiallisia ja nykyisiä suuntauksia.

Kansalliset pakolaispolitiikat:

Suomella on vakiintunut pakolaisia koskeva lainsäädäntö ja politiikka, jonka tavoitteena on tarjota suojelua ja tukea turvapaikanhakijoille. Nykyisen kehyksen keskeiset osatekijät ovat seuraavat:

1. Kansainväliset sopimukset: Suomi on allekirjoittanut useita pakolaisten suojeluun liittyviä kansainvälisiä sopimuksia, kuten vuoden 1951 pakolaissopimuksen ja sen vuoden 1967 pöytäkirjan. Nämä sopimukset muodostavat perustan Suomen oikeudellisille velvoitteille suojella pakolaisia ja varmistaa heidän oikeuksiensa kunnioittaminen.
2. Turvapaikkaprosessi: Suomi noudattaa jäseneltyä turvapaikkamenettelyä arvioidessaan pakolaisasemaa hakevien henkilöiden hakemuksia. Prosessi sisältää rekisteröinnin, haastattelut, asiakirjojen tarkastuksen ja päätöksenteon, jonka suorittaa Maahanmuuttovirasto (Migri) ja tarvittaessa hallintotuomioistuimet.
3. Pakolaisasema ja suojelu: Pakolaisaseman myöntäminen: Kun henkilöille myönnetään pakolaisasema, heille myönnetään oikeussuoja sekä oikeudet ja palvelut, kuten terveydenhuolto, koulutus ja sosiaalietuudet. Pakolaisilla on Suomessa oikeus tehdä työtä ja he ovat oikeutettuja kotoutumisen tukiohjelmiin.
4. Kotouttamispolitiikat: Suomessa on käytössä kotouttamispolitiikkoja, joilla helpotetaan pakolaisten sosiaalista, kulttuurista ja taloudellista kotoutumista. Näihin politiikkoihin kuuluu kielikoulutusta, ammatillista koulutusta, työllisyystukea ja sosiaalista integraatiota koskevia aloitteita, joilla edistetään yhtäläisiä mahdollisuuksia ja osallisuutta.
5. Väliaikainen suojelu: Suomi tarjoaa tilapäistä suojelua myös henkilöille, jotka eivät täytä pakolaisaseman kriteerejä, mutta joita ei voida palauttaa kotimaahansa konfliktien tai muiden olosuhteiden vuoksi. Tilapäisen suojelun ansiosta henkilöt voivat oleskella Suomessa tilapäisesti ja saada tiettyjä oikeuksia ja palveluja.

Toimintalinjojen vahvuudet:

- Oikeusperusta: Suomi noudattaa kansainvälisiä sopimuksia, mikä tarjoaa vahvan oikeusperustan pakolaisten suojelulle ja takaa kansainvälisesti tunnustettujen normien noudattamisen.

- Tukipalvelut: Kotoutumista tukevat palvelut, kuten kielikoulutus ja työllistymisapu, auttavat pakolaisia siirtymään ja integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan.
- Väliaikainen suojelu: Tilapäisen suojelun tarjoaminen osoittaa sitoutumista tarjota turvapaikka sitä tarvitseville henkilöille, vaikka he eivät täyttäisikään pakolaisaseman kriteerejä.

Heikkoudet ja parannuskohteet:

- Käsittelyn viiveet: Turvapaikkaprosessi Suomessa voi olla pitkä, mikä aiheuttaa turvapaikanhakijoille pitkää epävarmuutta ja odotusjaksoja. Käsittelyaikojen lyhentäminen nopeuttaisi päätösten tekemistä ja lieventäisi turvapaikkaprosessissa olevien henkilöiden stressiä.
- Integroinnin haasteet: Vaikka Suomi tarjoaa kotoutumistukea, tehokkaiden ja kattavien kotouttamisohjelmien varmistamisessa voi olla parantamisen varaa, sillä niissä otetaan huomioon pakolaisten erilaiset tarpeet, mukaan lukien koulutus, työllisyys ja sosiaaliset verkostot.
- Alueelliset erot: Resurssien ja tuen tasapuolinen jakaminen Suomen eri alueiden kesken voi olla haasteellista, sillä joillakin alueilla pakolaisten vastaanottaminen ja kotouttaminen voi olla raskaampaa.

Nykyisten puitteiden parantamiseksi Suomi voisi harkita seuraavaa:

- Vahvistetaan yhteistyötä valtion virastojen, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja paikallisyhteisöjen välillä, jotta varmistetaan pakolaisten koordinoitu ja kattava tuki.
- Parannetaan tiedonsaantia ja oikeusapua sen varmistamiseksi, että turvapaikanhakijat ymmärtävät oikeutensa ja turvapaikkamenettelyn.
- Tehostetaan toimia haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten ilman huoltajaa olevien alaikäisten, naisten ja traumojen uhrien erityistarpeiden huomioon ottamiseksi erityisten tukiohjelmien avulla.

Pakolaisilta, sidosryhmiltä ja kansainvälisiltä parhailta käytännöiltä saadun palautteen perusteella tapahtuva toimintalinjojen jatkuva arviointi ja mukauttaminen on elintärkeää, jotta Suomessa voidaan ylläpitää tehokasta ja reagoivaa pakolaisten suojelu järjestelmää.

Institutionaaliset puitteet

Kansallisella tasolla Suomessa useilla instituutioilla ja virastoilla on merkittävä rooli pakolaisasioiden hallinnoinnissa. Nämä organisaatiot tekevät yhteistyötä varmistaakseen

pakolaispolitiikan tehokkaan täytäntöönpanon, tarjotakseen tukea ja palveluja pakolaisille ja edistääkseen heidän kotoutumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Keskeisiä instituutioita ja niiden vastuualueita ovat mm:

1. Sisäministeriö: Sisäministeriö vastaa maahanmuuttoon ja turvapaikka-asioihin liittyvien kansallisten politiikkojen laatimisesta ja täytäntöönpanosta. Se valvoo pakolaisasioiden yleistä koordinointia ja tekee yhteistyötä muiden asiaankuuluvien ministeriöiden ja virastojen kanssa turvapaikkajärjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamiseksi.
2. Maahanmuuttovirasto (Migri): Migri on ensisijainen valtion virasto, joka vastaa turvapaikkahakemusten käsittelystä ja pakolaisasemaa koskevien päätösten tekemisestä. Se tekee haastatteluja, tarkistaa asiakirjat ja arvioi turvapaikkahakemusten uskottavuuden. Migri antaa myös opastusta turvapaikanhakijoille ja hallinnoi vastaanottokeskuksia, joihin henkilöt majoittuvat turvapaikkaprosessin aikana.
3. Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikkö: Vastaanottoyksikkö, joka on osa Migriä, hallinnoi vastaanottokeskuksia, joissa turvapaikanhakijat asuvat hakemusten käsittelyn ajan. Yksikkö huolehtii perustarpeiden, kuten majoituksen, ruoan ja terveydenhuollon järjestämisestä ja koordinoi vastaanottokeskusten toimintaa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.
4. Maahanmuuttoviraston kotouttamisyksikkö: Kun pakolaisille on myönnetty turvapaikka, Migrin kotouttamisyksikkö huolehtii heidän tukemisestaan ja kotouttamisprosessistaan. Yksikkö antaa ohjausta, järjestää kielikoulutusohjelmia ja tarjoaa apua työnhaussa ja sosiaalipalvelujen saamisessa. Se tekee tiivistä yhteistyötä kuntien ja muiden kotouttamistoimiin osallistuvien toimijoiden kanssa.
5. Työ- ja elinkeinoministeriö: Työ- ja elinkeinoministeriöllä on rooli pakolaisten työmarkkinoille integroitumisen helpottamisessa. Se laatii työllisyyspolitiikkaa, tarjoaa työllisyyteen liittyviä palveluja ja tekee yhteistyötä muiden virastojen kanssa pakolaisten työllisyyden edistämiseksi.
6. Suomen Punainen Risti: Suomen Punainen Risti on merkittävä humanitaarinen järjestö, joka tarjoaa apua ja tukea pakolaisille. Se ylläpitää vastaanottokeskuksia, tarjoaa psykososiaalista tukea, edistää vapaaehtoisaloitteita ja tukee pakolaisten integroitumista paikallisyhteisöihin.

7. Kunnat: Suomen kunnilla on keskeinen rooli pakolaisten vastaanotossa ja kotouttamisessa. Ne tarjoavat pakolaisille asuntoja, sosiaalipalveluja ja koulutusmahdollisuuksia toimialueellaan. Kunnat tekevät yhteistyötä kansallisen tason instituutioiden ja järjestöjen kanssa varmistaakseen pakolaisten koordinoitun tuen.

Parhaat käytännöt:

1. Yhteistyö ja koordinointi: Suomen institutionaalinen kehys korostaa yhteistyötä eri viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja kuntien välillä. Tämä yhteistyö takaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan pakolaisasioihin ja helpottaa resurssien, asiantuntemuksen ja hyvien käytäntöjen jakamista.
2. Monialainen lähestymistapa: Eri alojen, kuten sisäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja kunnallisten viranomaisten, osallistuminen mahdollistaa pakolaisten kokonaisvaltaisen tukemisen, joka vastaa heidän moninaisiin tarpeisiinsa, jotka liittyvät asumiseen, työllisyyteen, koulutukseen ja sosiaaliseen integraatioon.
3. Integrointituki: Suomi keskittyy kotoutumisen tukemiseen, mukaan lukien kielikoulutus, työllistymisapu ja sosiaalipalvelut, mikä edistää osaltaan pakolaisten onnistunutta kotoutumista yhteiskuntaan. Maahanmuuttoviraston kotouttamisyksikön toimet yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa auttavat pakolaisia sopeutumaan uuteen ympäristöönsä ja hankkimaan kestävän kotoutumisen edellyttämät taidot.
4. Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen: Suomen Punaisen Ristin ja muiden kansalaisjärjestöjen kaltaisten järjestöjen aktiivinen osallistuminen vahvistaa institutionaalista kehystä. Nämä järjestöt tarjoavat arvokasta tukea, kuten vastaanottopalveluja, psykososiaalista apua ja yhteisöllistä osallistumista, mikä edistää pakolaisten yleistä hyvinvointia ja kotoutumista.

Kaiken kaikkiaan Suomen institutionaalinen kehys pakolaisasioiden hallinnoimiseksi on osoitus yhteistyöhön perustuvasta ja kattavasta lähestymistavasta. Suomi pyrkii varmistamaan pakolaisten onnistuneen kotouttamisen ja integroimisen yhteiskuntaan ottamalla mukaan useita sidosryhmiä, koordinoimalla toimia ja tarjoamalla kohdennettua tukea. Näiden institutionaalisten puitteiden jatkuva arviointi ja parantaminen palautteen ja kehittyvien tarpeiden perusteella on edelleen ratkaisevan tärkeää, jotta pakolaisasioiden tehokkaat hallintokäytännöt voidaan säilyttää Suomessa.

Tieteidenväliset lähestymistavat

Monialaiset lähestymistavat pakolaisten kanssa työskentelyyn edellyttävät useiden eri alojen, kuten valtion virastojen, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, korkeakoulujen, terveydenhuollon, koulutuksen ja työvoimapalvelujen, yhteistyötä ja koordinoitua. Näissä lähestymistavoissa tunnustetaan, että pakolaisten monitahoisiin tarpeisiin vastaaminen edellyttää kokonaisvaltaista ja yhtenäistä toimintaa. Suomessa on toteutettu useita menestyksekkäitä monialaisia aloitteita, jotka osoittavat tällaisten lähestymistapojen edut ja haasteet.

Poikkitieteellisten lähestymistapojen hyödyt:

1. Kattava tuki: Monialaiset lähestymistavat mahdollistavat kokonaisvaltaisen ja kattavan tukijärjestelmän pakolaisille. Kun mukaan otetaan useita eri aloja, pakolaiset voivat saada monenlaisia palveluja, kuten oikeusapua, terveydenhuoltoa, koulutusta, kielikoulutusta, työllistymisen tukemista ja sosiaalisen integroitumisen ohjelmia.
2. Asiantuntemus ja tiedon jakaminen: Kukin sektori tuo pöytäan ainutlaatuista asiantuntemusta ja tietoa. Monialainen yhteistyö mahdollistaa parhaiden käytäntöjen, tutkimustulosten ja resurssien jakamisen, mikä johtaa tehokkaampiin ja näyttöön perustuviin toimiin pakolaisten hyväksi.
3. Koordinoidut toimet: Monialaiset lähestymistavat helpottavat eri alojen välistä koordinoitua, jolloin vältetään päällekkäiset toimet ja varmistetaan virtaviivainen ja johdonmukainen tukijärjestelmä. Koordinointi lisää pakolaisille tarjottavien palvelujen tehokkuutta ja vaikuttavuutta.
4. Parannettu integrointi: Monialaiset aloitteet voivat edistää pakolaisten onnistunutta kotouttamista käsittelemällä samanaikaisesti heidän elämänsä eri näkökohtia. Yhdistämällä koulutukseen, työllisyyteen, kielen oppimiseen ja sosiaaliseen integroitumiseen liittyvät toimet pakolaisilla on paremmat mahdollisuudet tulla omatoimisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan toimijoiksi.

Tieteidenvälisten lähestymistapojen haasteet:

1. Viestintä ja koordinoitua: Monialainen yhteistyö edellyttää tehokasta viestintää ja koordinoitua useiden sidosryhmien välillä. Terminologian, organisaatorakenteiden ja prioriteettien erot voivat aiheuttaa haasteita ja vaativat jatkuvia ponnisteluja sujuvan yhteistyön varmistamiseksi.
2. Resurssien jakaminen: Monialaiset lähestymistavat edellyttävät usein eri alojen resurssien yhdistämistä. Resurssien kohdentaminen ja jakaminen oikeudenmukaisella

ja kestävällä tavalla voi olla monimutkaista, varsinkin kun eri sektoreilla on erilaiset rahoitusmekanismit ja painopisteet.

3. Valtadynamiikka ja johtaminen: Tieteidenväliset aloitteet voivat kohdata vallan dynamiikkaan ja johtajuuteen liittyviä haasteita. Vaikutusvallan ja päätöksentekovallan tasapainottaminen eri alojen välillä ja tasapuolisen osallistumisen varmistaminen voi olla jatkuva neuvotteluprosessi.

Esimerkkejä onnistuneista monialaisista aloitteista Suomessa:

1. SIMHE Suomi: SIMHE-aloite (Support for Immigrants' Higher Education) edistää pakolaisten aikaisemman koulutuksen ja pätevyyden tunnustamista ja helpottaa näin heidän pääsyään korkea-asteen koulutukseen Suomessa. Aloitteessa korkeakoulut, kunnat ja työvoimapalvelut tekevät yhteistyötä tarjotakseen ohjausta, tietoa ja räätälöityä tukea pakolaisopiskelijoille.
2. Pakolaiset suomalaisilla työpaikoilla: Useat organisaatiot, kuten kansalaisjärjestöt, työvoimapalvelut ja yksityiset yritykset, tekevät yhteistyötä luodakseen pakolaisille väyliä Suomen työmarkkinoille. Aloitteeseen kuuluu kielikoulutusta, työpaikkojen yhteensovittamista, mentorointiohjelmia ja tukea työnantajille osallistavien työpaikkojen luomiseksi.
3. Monikulttuuriset koulut: Suomalaiset koulut ovat monikulttuurisia ja pyrkivät tarjoamaan pakolaislapsille osallistavaa opetusta. Koulujen, sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon ammattilaisten välisellä monialaisella yhteistyöllä varmistetaan, että pakolaisoppilaat saavat asianmukaista tukea, kielikoulutusta ja kotoutumisapua kouluympäristössä.
4. Psykososiaalisen tuen ohjelmat: Tähän sisältyy yhteistyötä terveydenhuollon ammattilaisten, kansalaisjärjestöjen ja sosiaalityöntekijöiden välillä. Näissä ohjelmissa pyritään puuttumaan pakolaisten mielenterveyteen ja hyvinvointiin tarjoamalla neuvontaa, traumaperusteista hoitoa ja yhteisön toimintaan osallistumista.

Näissä esimerkeissä tuodaan esiin onnistuneita monialaisia lähestymistapoja Suomessa ja osoitetaan eri alojen välisen yhteistyön edut pakolaisten tukemisessa. Hyödyntämällä useiden sidosryhmien asiantuntemusta ja resursseja Suomi pyrkii luomaan kattavan ja koordinoitun tukijärjestelmän, joka edistää pakolaisten onnistunutta kotouttamista ja integroitumista yhteiskuntaan.

C. Suositukset

Maailmanlaajuisesti on olemassa lukuisia maahanmuuttoon liittyviä politiikkoja ja kehyksiä. On selvää, että niiden täytäntöönpanossa on monia esteitä ja vaikeuksia. Monialaisten strategioiden tehokkaan soveltamisen takaamiseksi on tarpeen tunnistaa nämä esteet ja puuttua niihin. Pakolaisten oikeudet ja hyvinvointi edellyttävät kansainvälistä yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa sellaisten kansainvälisten normien ja sopimusten hyväksyminen, jotka ohjaavat pakolaisten avustustoimia ja kannustavat monialaiseen yhteistyöhön, mikä takaa johdonmukaisen ja oikeuksiin perustuvan maailmanlaajuisen lähestymistavan. Toteutetut raportit osoittavat tällaisten monialaisten lähestymistapojen tehokkuuden, minkä vuoksi on tärkeää jatkaa tällaisia toimia. Lisäksi kaikkien pakolaisapuun osallistuvien ammattihenkilöiden kulttuurisen osaamisen koulutuksen asettaminen etusijalle voi merkittävästi parantaa heidän ymmärrystään erilaisista kulttuuri- ja kielitaustoista ja edistää kunnioitettavaa vuorovaikutusta. Hallitusten olisi myös tarjottava ammattitaitoisia tulkkereita ja käännöspalveluja, jotta pakolaisten ja palveluntarjoajien välinen tehokas viestintä helpottuisi ja mahdolliset kielimuurit voitaisiin poistaa. Organisaatioiden ja laitosten sisällä järjestettävät tiedotuskampanjat ja koulutusohjelmat, joissa korostetaan monialaisen yhteistyön etuja, voivat auttaa tämän tavoitteen saavuttamisessa. Avoimuuden kulttuuri, jota edistetään koulutusohjelmilla ja seminaareilla, jotka antavat ammattilaisille taidot ja tiedot, joita tarvitaan tehokkaaseen yhteistyöhön eri tieteenalojen välillä, voi edistää pakolaisten onnistunutta kotoutumista. Lisäksi humanitaaristen järjestöjen, valtion virastojen ja kansalaisjärjestöjen välisten tehokkaiden koordinoitumismekanismien kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyön nopeuttamiseksi, päällekkäisyyksien välttämiseksi ja resurssien maksimoimiseksi on olennaisen tärkeää myönteisten tulosten aikaansaamiseksi. Yhteisen lähestymistavan omaksumisella voidaan varmistaa, että pakolaiset saavat tukea jota he tarvitsevat rakentaakseen elämänsä uudelleen ja saavuttaakseen omavaraisuuden erilaisissa ja dynaamisissa olosuhteissa.

II. Opetusmateriaali

A. Valmiuksien kehittäminen: Pakolaisten tukeminen

Jotta pakolaisia voitaisiin auttaa paremmin ja jotta he voisivat tuntea olonsa turvallisiksi ja tervetulleeksi ja siten parantaa heidän mahdollisuuksiaan integroitua uusiin yhteisöihinsä, on olennaisen tärkeää luoda ympäristö, jossa ei esiinny syrjintää ja ennakkoluuloja, ja samalla antaa pakolaisille mahdollisuus toimia aktiivisina uuden yhteiskunnan jäseninä. Hyväksyvien yhteisöjen ja organisaatioiden rakentaminen on olennaista pakolaisten fyysisen ja henkisen terveyden kannalta, sillä he tuntevat itsensä arvostetuiksi ja hyväksytyiksi ja saavat palveluja, jotka lopulta antavat heille mahdollisuuden tulla omavaraisiksi.

1. Hyväksyvien yhteisöjen ja organisaatioiden rakentaminen

Hyväksyvien yhteisöjen ja organisaatioiden luominen edellyttää kulttuurista osaamista. Tätä varten yhteisön jäsenten ja organisaation henkilöstön keskuudessa olisi järjestettävä kulttuuritietoisuuskoulutusta. Kun osallistujat perehtyvät pakolaiskokemusten monitahoisuuteen, he pystyvät purkamaan stereotypioita ja ennakkoluuloja, mikä helpottaa empatiaa ja ymmärrystä.

Mitä on puolueellisuus?

Ennakkoluulo suosii tai vastustaa jotakin asiaa, henkilöä tai ryhmää verrattuna johonkin toiseen, yleensä tavalla, jota pidetään epäoikeudenmukaisena. Ennakkoluuloja voi olla yksilöllä, ryhmällä tai instituutiolla ja niillä voi olla kielteisiä tai myönteisiä seurauksia.

Ennakkoluuloja on kahdenlaisia:

- **Tietoinen ennakkoasenne** (tunnetaan myös nimellä eksplisiittinen ennakkoasenne) ja
- **tiedostamaton ennakkoasenne** (tunnetaan myös nimellä implisiittinen ennakkoasenne).

Tiedostamaton ennakkواسenne

Alitajuinen ennakkoluuloisuus on alitajunnassamme olevia opittuja asenteita tai stereotyyppioita, jotka voivat tahtomattaan vaikuttaa tapaan, jolla ajattelemme ja toimimme. Vaikka ennakkoluulot ovat normaali osa ihmisen aivotoimintaa, ne voivat usein vahvistaa stereotyyppioita. Kaikilla ihmisillä on näitä ennakkoluuloja, ja he käyttävät niitä henkisinä oikotienä nopeuttaakseen tiedonkäsittelyä. Implisiittiset ennakkoluulot kehittyvät ajan myötä, kun keräämme elämäkokemusta ja altistumme erilaisille stereotyyppioille. Nämä ennakkoluulot, jotka sisältävät sekä myönteisiä että kielteisiä arvioita, aktivoituvat tahattomasti ja ilman yksilön tietoisuutta tai tahallista kontrollia.

Tietämättömän ennakkoluulon tyypit

Tiedostamattomat ennakkoluulot ilmenevät eri tavoin ja niillä on erilaisia seurauksia. Jotkut ennakkoluulot johtuvat ihmisten ulkonäön arvioinnista, jotkut ennakkokäsityksistä ja toiset loogisista virheistä.

- a. **Affiniteettivirhe**, tunne yhteenkuuluvuuden tunnetta samankaltaisiamme kohtaan.
- b. **Käsitys Ennakkoluulot**, stereotyyppiat ja oletukset eri ryhmistä.
- c. **Halo-ilmiö**, positiivisten ominaisuuksien projisoiminen ihmisiin tuntematta heitä.
- d. **Confirmation Bias**, joka pyrkii vahvistamaan omia mielipiteitämme ja jo olemassa olevia ajatuksiamme.

Tietämättömän ennakkoluulon vaikutus

Ennakkoluuloilla voi olla kielteisiä seurauksia monilla eri aloilla, ja ne voivat vaikuttaa kielteisesti pakolaisten ja maahanmuuttajien kotoutumiseen.

- a. **Työllisyys:** Tietämättömät ennakkoluulot voivat vaikuttaa työhönottopäätöksiin ja johtaa tiettyjen ryhmien aliedustukseen työvoimassa. Esimies voi esimerkiksi tiedostamattaan suosia ehdokkaita, jotka ovat käyneet samaa yliopistoa kuin hän tai joilla on samanlaiset kiinnostuksen kohteet, mikä johtaa monimuotoisuuden puutteeseen työpaikalla.

- b. **Koulutus:** Tiedostamattomat ennakkoluulot voivat vaikuttaa opiskelijoiden tuloksiin koulutuksessa. Opettajat saattavat esimerkiksi tiedostamattaan olettaa, että tietystä taustasta tulevat oppilaat ovat vähemmän kyvykkäitä, mikä johtaa alhaisempiin odotuksiin ja siihen, että näihin oppilaisiin kiinnitetään vähemmän huomiota.
- c. **Terveydenhuolto:** Tietämättömät ennakkoluulot voivat vaikuttaa terveydenhuollon laatuun. Lääkäri voi esimerkiksi tiedostamattaan olettaa, että potilas liioittelee oireitaan, mikä johtaa diagnoosin viivästymiseen tai riittämättömään hoitoon.
- d. **Rikosoikeus:** Tietämättömät ennakkoluulot voivat vaikuttaa päätöksiin rikosoikeusjärjestelmässä. Esimerkiksi poliisi voi tiedostamattaan olettaa, että tiettyyn rotuun tai etniseen alkuperään kuuluva henkilö syyllistyy todennäköisemmin rikokseen, mikä johtaa syrjivään kohteluun.

Tapoja tiedostamattomien ennakkoluulojen voittamiseksi

Tiedostamattomat ennakkoluulot voivat vaikuttaa merkittävästi jokapäiväiseen elämäämme ja edistää sosiaalista eriarvoisuutta ja epäoikeudenmukaisuutta. Siksi on tärkeää olla tietoinen ennakkoluuloistamme ja pyrkiä voittamaan ne oikeudenmukaisemman ja tasapuolisemman yhteiskunnan luomiseksi.

Keskity sisäisesti:

- Virittäydy tunteisiisi.
- Tunnista, miten kokemuksesi on muokannut näkökulmaasi.
- Pysy tosiasioissa äläkä tee oletuksia.
- Käännä turhautuminen uteliaisuudeksi.

Tutustu muihin:

- Tunnista, miten heidän kokemuksensa ovat muokanneet heidän näkökulmaansa.
- Mieti, miten he voivat nähdä tilanteen ja mikä heille on tärkeää.
- Mieti, miten toimintasi on saattanut vaikuttaa heihin.

Dialogi:

- Kysy avoimia kysymyksiä.

- Kuuntele ymmärtääkseen, älä keskustellaksesi.
- Tarjoa näkemyksesi ilman puolustautumista tai taistelutahtoa.
- Irrota vaikutus ja tarkoitus toisistaan.
- Vältä syylistämistä, ajattele osallistumista.

"Laajenna" vaihtoehtoja:

- Ideoi mahdollisia ratkaisuja.
- Ole joustava eri tapojen suhteen yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.
- Kokeile ja arvioi.
- Etsi erilaisia näkökulmia.

Organisaatioiden strategiat

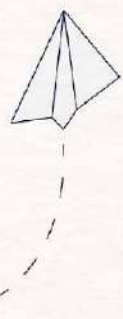
Traumaperusteisen lähestymistavan kehittäminen edellyttää organisaatiomuutoksia useilla tasoilla ja järjestelmällistä mukautumista kuuteen keskeiseen periaatteeseen. Organisaatioita kannustetaan tutkimaan, miten traumaperustainen lähestymistapa hyödyntää kaikkia sidosryhmiä, toteuttamaan traumaperustainen organisaation arviointi- ja muutosprosessi ja ottamaan asiakkaat ja henkilöstö kaikilla tasoilla mukaan organisaation kehittämisprosessiin. Seuraavassa on lueteltu kymmenen organisaation osa-aluetta, joilla traumaperusteisia periaatteita voidaan toteuttaa:

1. **Hallinto ja johtaminen:** Jokainen organisaatio, joka aikoo edistää traumaperusteisia käytäntöjä, voi parantaa menestymismahdollisuuksia määrittelemällä, missä vastuu täytäntöönpanosta ja ylläpidosta on. Ihmiskeskeinen suunnittelu, joka on jatkuva prosessi, jossa kaikki, joihin organisaation toiminta vaikuttaa, otetaan nimenomaisesti mukaan alkuperäiseen ja jatkuvaan suunnitteluun, kehittämiseen ja ylläpitoon, voi maksimoida sitoutumisen koko prosessin ajan. Sitoutuminen kaikkien äänen kuulemiseen edistää sitoutumista monialaiseen yhteistyöhön.
2. **Politiikka:** Kaikki organisaatiot, jotka harkitsevat traumaperustaista käytäntöä, voivat hyötyä nykyisten toimintatapojen kartoittamisesta, jotta voidaan arvioida parannustarvetta ja uusien toimintatapojen mahdollista sisällyttämistä. Vaikka monet käytännöt ovat valtiollisten tahojen määräämiä, kun taas toiset kuten työpaikkakiusaamisesta vapaata työpaikkaa koskevat käytännöt ja ohjauspyötkäkirjat ovat yleensä vapaaehtoisia. Esimerkkejä keskeisistä traumaperusteisista

toimintalinjoista voidaan mukauttaa verkosta löytyvistä tai muiden tahojen jakamista toimintalinjoista. Organisaation toiminta-ajatus, visio, arvot ja palvelufilosofiat voivat myös kuvastaa tämän sitoumuksen luonnetta.

3. **Fyysinen ympäristö:** Kaikkien organisaatioiden olisi toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että fyysinen ympäristö edistää turvallisuuden ja yhteistyön tunnetta. Henkilökunnan ja palveltavien henkilöiden on koettava ympäristö turvalliseksi ja kutsuvaksi, eikä se saa uhata heidän fyysistä tai psyykkistä turvallisuuttaan. Avoimuuden, läpinäkyvyyden ja yhteisten tilojen avulla fyysinen ympäristö tukee myös traumaperustaiseen lähestymistapaan liittyvää yhteistyötä.
4. **Sitoutuminen ja osallistuminen:** Kaikilla tasoilla ja organisaation toiminnan kaikilla osa-alueilla (esim. ohjelmien suunnittelu, toteutus, palvelujen tarjoaminen, laadunvarmistus, kulttuurinen osaaminen, traumaperustaisen vertaistuen saatavuus, työvoiman kehittäminen ja arviointi) toipuvilla ihmisillä, traumasta selviytyneillä ihmisillä ja palvelujen vastaanottajilla tulisi olla merkittävä osallistuminen, ääni ja mielekäs valinta. Tämä on traumaperusteisen lähestymistavan keskeinen arvo ja ominaisuus, joka erottaa sen tyypillisistä lähestymistavoista palvelujen ja hoidon tarjoamiseen.
5. **Monialainen yhteistyö:** Monialaisen yhteistyön perustana on yhteinen käsitys traumasta ja traumaperusteisista periaatteista. Vaikka traumakysymyksiin keskittyminen ei ehkä olekaan eri palvelusektoreiden julkilausuttu tehtävä, kumppanuuden muodostamisessa on ratkaisevan tärkeää ymmärtää, miten traumatietoisuus voi auttaa tai estää organisaatiota saavuttamasta tehtäväänsä. Ihmisillä, joilla on laaja traumahistoria, on usein monenlaisia palvelusektorin laajuisia tarpeita.
6. **Seulonta-, arviointi- ja hoitopalvelut:** Käytännön toimijat käyttävät ja ovat koulutettuja traumaperusteisiin interventioihin, jotka perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan empiiriseen näyttöön ja tieteseen, ovat kulttuurisesti sopivia ja noudattavat traumaperusteisen lähestymistavan periaatteita. Trauman arviointi ja seulonta ovat olennainen osa toimintaa. Palveluja hakevilla henkilöillä ja perheillä on mahdollisuus käyttää traumakohtaisia interventioita, jotka ovat hyväksytyjä, tehokkaita ja saatavilla. Jos organisaatiossa ei ole saatavilla traumakohtaisia palveluja, käytössä on luotettava ja tehokas lähetejärjestelmä, jonka avulla yksilöt voidaan yhdistää sopivimpaan trauman hoitoon.

- 7. Koulutus ja työvoiman kehittäminen:** Koulutus on vain osa jatkuvaa työtä. Työyhteisön kehittämiseen kuuluu kaikki tähän mennessä mainittu sekä yksilöllisten ja osastokohtaisten tehtävien, vastuiden ja vastuuvollisuuden järjestäminen. Edistymisen seuranta ja laadunvarmistus organisaatiot keräävät tietoja traumaperusteisesta käytännöstä arvioidakseen työntekijöiden tai osallistujien tyytyväisyyttä ja organisaation hyötyjä. Molemmat vaikuttavat mahdollisesti tulokseen ja ovat tärkeitä seurattaessa organisaation jatkuvaa kestävyttä.
- 8. Edistymisen seuranta ja laadunvarmistus:** Traumakohtaisten seulontojen, arviointien ja hoidon jatkuvaa arviointia ja seurantaa varten olisi oltava olemassa strategia, joka koskee traumakohtaisten seulontojen, arviointien ja hoidon traumaperusteista ja tehokasta käyttöä.
- 9. Rahoitus:** Organisaatioiden olisi harkittava rahoitusrakenteita, joilla tuetaan traumaperusteista lähestymistapaa, johon sisältyy resursseja seuraaviin tarkoituksiin: henkilöstön koulutus, asianmukaisten tilojen kehittäminen, vertaistuen luominen, eri virastojen välisen yhteistyön kehittäminen, näyttöön perustuvan traumaseulonnan ja -arvioinnin tarjoaminen.
- 10. Arviointi:** Palvelun tai ohjelman toteuttamisen ja tehokkuuden arvioinnissa käytettävät toimenpiteet ja arviointisuunnitelmat heijastavat trauman ymmärtämistä ja traumasuuntautuneiden tutkimusvälineiden soveltamista (SAMHSA Document,2014).

2. Pakolaisten tukeminen sosiaalisen verkoston rakentamisessa

Pakolaisten tukeminen sosiaalisen verkoston luomisessa vastaanottavassa maassa on ratkaisevan tärkeää heidän onnistuneen kotoutumisensa ja yleisen hyvinvointinsa kannalta. Vahva sosiaalinen verkosto tarjoaa heille emotionaalista tukea, tiedonsaantia sekä mahdollisuuksia sosiaaliseen ja taloudelliseen integroitumiseen. Pakolaiset kohtaavat kuitenkin yleensä monia haasteita sosiaalisen verkostoitumisen suhteen:

- **Traumat ja mielenterveysongelmat**
- **Kielimuurit**
- **Teknologian ja Internet-yhteyksien puute**

- **Kulttuurierot ja väärinkäsitykset**
- **Syrjintä ja muukalaisviha**

Edellä mainittujen esteiden voittamiseksi ja sosiaalisten yhteyksien luomisen helpottamiseksi on olemassa useita strategioita, jotka edistävät kotoutumisen onnistumista.

- Verkostojen rakentaminen omassa yhteisössä:** Se on tehokas tapa luoda turvallisia ja osallistavia tiloja, joissa pakolaiset voivat tavata, jakaa kokemuksiaan ja osallistua erilaisiin toimintoihin.
- Oppia vastaanottavan maan kieltä:** Kieli on olennainen osa suhteiden solmimista ja sosiaaliseen toimintaan osallistumista. Erityisesti pakolaisten kielitarpeisiin suunniteltujen kielikurssien tarjoaminen voi edistää merkittävästi heidän verkostoitumisensa onnistumista.
- Etsitään kulttuurivaihtomahdollisuuksia:** Järjestetään kulttuurivaihtotapahtumia, jotka tuovat pakolaiset ja paikalliset asukkaat yhteen, helpottavat sosiaalista vuorovaikutusta, keskinäistä kulttuuria, perinteitä ja kokemusten jakamista. Se voi lisätä ymmärrystä ja rakentaa suhteita.
- Heidän oikeuksiensa puolustaminen ja syrjinnän vastustaminen:** Järjestöt, paikalliset kansalaisjärjestöt ja yhteisökeskukset voivat tarjota pakolaisille pääsyn heidän oikeuksiinsa ja tukea sekä auttaa heitä voittamaan haasteita, kuten mielenterveysongelmia ja traumoja sekä syrjintää.
- Sosiaalisen median ja muiden verkkoalustojen hyödyntäminen:** Nämä keinot voivat yhdistää pakolaiset paikallisiin, joilla on samankaltaisia kiinnostuksen kohteita, mikä edistää alustavaa vuorovaikutusta ja keskusteluja.
- Kertomuksen muuttaminen:** Tämä on haitallinen ja epätarkka stereotypia. Pakolaisten tarinat esitetään epäonnistuneina, ja se on haitallinen ja epätarkka stereotypia, jota on ylläpidetty monissa yhteiskunnissa. Tässä kertomuksessa ei oteta huomioon pakolaisten joustavuutta ja kekseliäisyyttä, vaan keskitytään heidän havaittuihin puutteisiinsa. Todellisuudessa pakolaiset tuovat usein mukanaan runsaasti taitoja, tietoja ja kokemuksia, jotka voivat olla arvokas panos heidän uusissa yhteisöissään.

Kertomuksen muuttaminen

Jotta voitaisiin muuttaa kertomusta, jonka mukaan pakolaiset ovat epäonnistuneita, on torjuttava stereotypioita ja edistettävä pakolaiskokemuksen ymmärtämistä.

Tämä voidaan toteuttaa monin eri tavoin, kuten:

- Positiivisten pakolaistarinoiden korostaminen: Myönteisten tarinoiden jakaminen pakolaisista, jotka ovat ylittäneet esteet ja antaneet merkittävän panoksen uusissa yhteisöissään, voi auttaa hälventämään stereotypiaa, jonka mukaan pakolaiset ovat menestymättömiä.
- Koulutuksen ja tietoisuuden edistäminen: Yleisön valistaminen pakolaiskokemuksesta, mukaan lukien pakolaisuuden syyt ja pakolaisten kohtaamat vaikeudet, voi auttaa hälventämään stereotypioita ja edistämään empatiaa ja ymmärrystä.
- Pakolaisten sisällyttäminen kertomukseen: Pakolaisille tarjottava tilaisuus jakaa omia tarinoitaan ja kokemuksiaan voi auttaa muuttamaan kerrontaa kohti tarkempaa ja voimaannuttavampaa kuvausta.
- Osallisuuden edistäminen: Voimme torjua stereotypiaa, jonka mukaan pakolaiset ovat ulkopuolisia, ja edistää myönteisempää tarinaa edistämällä yhteisöjä, jotka toivottavat maahanmuuttajat tervetulleiksi ja tukevat heitä.

Pakolaisia epäonnistujina koskevan käsityksen muuttaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan edistää heidän ihmisarvoaan ja oikeuksiaan ja luoda osallistavampia ja vieraanvaraisempia yhteiskuntia.

3. Traumatisoituneiden pakolaisten auttaminen

Trauma käsittää fyysisen, emotionaalisen ja psyykkisen ahdingon, joka aiheutuu altistumisesta hengenvaarallisille tapahtumille ja pitkäaikaisille vastoinkäymisille. Pakolaiset kantavat mukanaan pakkosiirtolaisuuden taakkaa, ja kun he asettautuvat uuteen maakuntaan, he kohtaavat kokemuksistaan johtuvan psykologisen trauman aiheuttaman lisärasituksen. On selvää, että traumalla on lukuisia kielteisiä vaikutuksia aivoihin, mieleen ja kehoon. Ihmiset ovat kuitenkin poikkeuksellisen kestäviä ja toipuvat usein vastoinkäymisistä ilman intensiivistä puuttumista asiaan. Itsesääätely on terveyden ja hyvinvoinnin kannalta perustavanlaatuista, ja valtaosa meistä pystyy itse tekemään sitä koskevia päätöksiä. Traumasta selviytyneille, siviilisille ja muille tukihenkilöille tarjottava käyttäjäystävällinen empiirinen näyttö haittojen ehkäisemisestä, kärsimyksen parantamisesta ja elämän muuttamisesta voi edistää optimaalista päätöksentekoa. Jokainen, joka on kokenut tai nähnyt trauman, voi oppia käyttämään monenlaisia moniaistisia selviytymisstrategioita haastavien tilanteiden

hallitsemiseksi ja niiden kielteisten vaikutusten lieventämiseksi. Traumatisoituneiden pakolaisten auttaminen heidän uusissa maissaan olisi asetettava etusijalle, jotta heidän toipumisensa ja kotoutumisensa onnistuisi.

Trauman määritelmät

- **Yksittäinen trauma** liittyy odottamattomaan ja musertavaan tapahtumaan, kuten onnettomuuteen, luonnonkatastrofiin, yksittäiseen hyväksikäyttö- tai pahoinpitelytapahtumaan, äkilliseen menetykseen tai väkivallan todistamiseen.
- **Monimutkainen tai toistuva trauma liittyy** jatkuvaan hyväksikäyttöön, perheväkivaltaan, sotaan, jatkuvaan pettämiseen, ja siihen liittyy usein henkinen ja/tai fyysinen loukkuun jääminen.
- **Kehitystrauma** on seurausta altistumisesta varhaiselle jatkuvalla tai toistuvalla traumalle (vauvana, lapsena ja nuorena), johon liittyy laiminlyöntiä, hylkäämistä, fyysistä pahoinpitelyä tai fyysistä hyväksikäyttöä, seksuaalista hyväksikäyttöä, henkistä hyväksikäyttöä, väkivallan tai kuoleman todistamista ja/tai pakottamista tai pettämistä. Tämä tapahtuu usein lapsen huoltojärjestelmässä ja häiritsee tervettä kiintymyssuhdetta ja kehitystä.
- **Sukupolvien välinen trauma** kuvaa psykologisia tai emotionaalisia vaikutuksia, joita traumasta selvinneiden kanssa elävät ihmiset voivat kokea. Trauman seurauksena kehittyneet selviytymis- ja sopeutumismallit voivat siirtyä sukupolvelta toiselle.
- **Historiallinen trauma** on eliniän ja sukupolvien aikana kertynyt emotionaalinen ja psykologinen haavoittuminen, joka on seurausta massiivisesta ryhmässä tapahtuneesta traumasta. Nämä kollektiiviset traumat ovat alistavan, hallitsevan väestön aiheuttamia. Esimerkkejä historiallisista traumaista ovat kansanmurha, kolonialismi (esimerkiksi intiaanisairaalat ja sisäoppilaitokset), orjuus ja sota.
- **Sukupolvien väliset traumat** ovat osa historiallista traumaa, ja ne voivat pahentaa pakolaisten psykologista ahdistusta. (BC:n maakunnan mielenterveys- ja päihdesuunnitteluneuvosto, 2013).

Traumaperusteiset palvelut

Traumaperusteisilla palveluilla tarkoitetaan lähestymistapaa, jossa tunnistetaan trauman vaikutus yksilöiden elämään ja reagoidaan siihen, erityisesti hoidon, tuen ja palvelujen tarjoamisen yhteydessä. Tässä lähestymistavassa tunnustetaan, että monet ihmiset, myös pakolaiset, ovat kokeneet erilaisia trauma, kuten väkivaltaa, siirtolaisuutta, menetyksiä ja

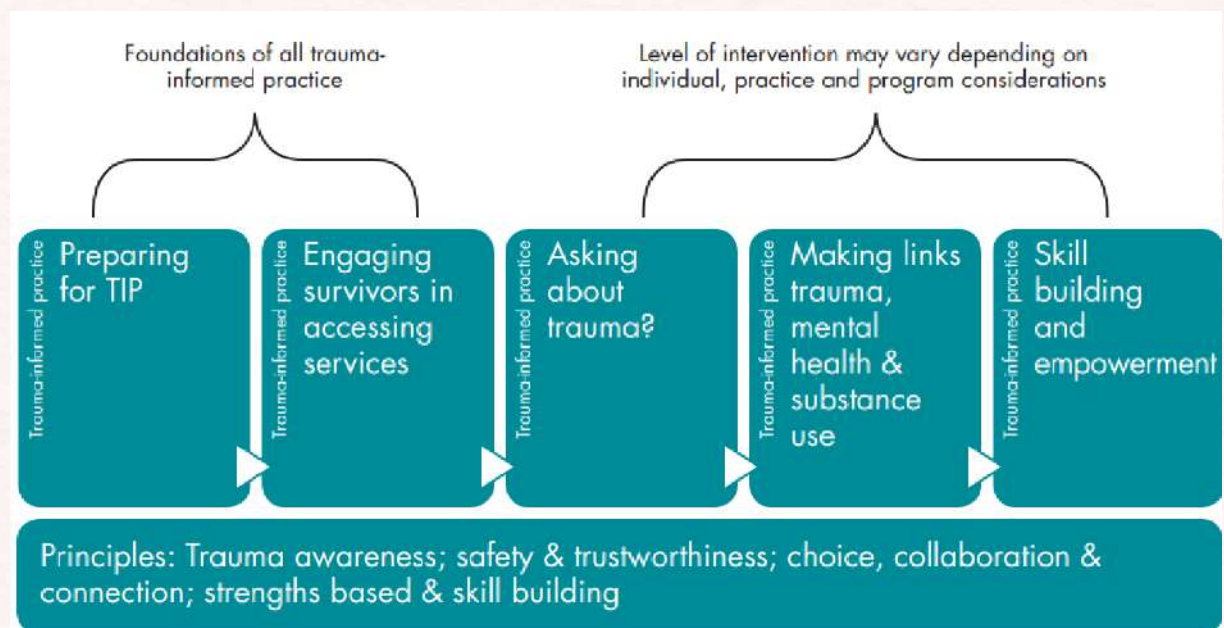
muita haitallisia tapahtumia. Traumaperustaiset palvelut on suunniteltu luomaan ympäristö, joka edistää trauman kokeneiden henkilöiden turvallisuutta, kunnioitusta ja voimaantumista. Traumaperusteisilla palveluilla pyritään tarjoamaan pakolaisille turvallinen ja kannustava ympäristö seuraavien periaatteiden avulla:

- **Turvallisuus:** Emotionaalinen ja fyysinen turvallisuus ovat traumaperusteisen käytännön perusta.
- **Luotettavuus ja avoimuus:** Avoin viestintä on elintärkeää. Luottamus ei todennäköisesti kehity, jos viestintä on vähäistä tai epäselvää.
- **Vertaistuki:** Osallistava ja välittävä vuorovaikutus auttaa kaikkia tuntemaan itsensä arvostetuiksi.
- **Yhteistyö ja vastavuoroisuus:** Yhdessä tekeminen ja jakaminen edistävät osallisuutta, kunnioitusta, vastavuoroisuutta ja kaikkien ainutlaatuisten vahvuuksien ja panosten huomioon ottamista Toisille sanomalla, mitä tehdä, edistetään harvoin myönteistä lopputulosta. Kun tuetaan muita tutkimaan, mikä toimii heille parhaiten, ja jaetaan rehellistä ja kunnioittavaa palautetta, saadaan paljon todennäköisemmin aikaan yhteistyösuhteita. Tähän periaatteeseen liittyy organisaation arvoja, jotka edistävät totuuden kunnioittavaa puhumista vallalle ja hierarkkisten esteiden haastamista.
- **Voimaantuminen, ääni ja valinnanmahdollisuudet:** Kun kaikkia ääniä ja yksilöllisiä valintoja kuullaan ja kunnioitetaan tasapuolisesti, autonomia antaa kaikille yhtäläiset mahdollisuudet menestyä. Kansanmurha, orjuus, homofobia ja seksismi ovat johtaneet perintöön, joka on estänyt mahdollisuuksia, vaientanut ääniä ja estänyt optimaalisia valintoja BIPOC-, LGBTQ- ja naispolvien jäsenille. Traumaperusteinen käytäntö edistää ja juhlistaa autonomiaa.
- **Kulttuuri-, historia- ja sukupuolikysymykset:** Kaikkien nykyisten ja historiallisten kokemusten huomioon ottaminen ja tunnustaminen luo aidosti osallistavan, traumaperusteisen ympäristön. Sen tunnustaminen, että tämä maa varustettiin alkuperäiskansoilta, että se perustettiin orjuuden taloudelle ja että vain harvat luotiin tasavertaisiksi ja että he ovat edelleen vailla oikeuksia, on kriittinen periaate traumaperusteisessa käytännössämme. Nämä traumakokemusten ristikkäiset kokemukset osoittavat, millaisia päällekkäisiä haasteita yksilöt, perheet ja yhteisöt kohtaavat yrittäessään selviytyä haitallisista kokemuksista ja menestyä.

Traumaperusteinen käytäntö on suunniteltu estämään uudelleen traumatisoitumista ja helpottamaan toipumista ja kasvua. Traumaperusteisen käytännön keskeisiä lähtökohtia ovat muun muassa seuraavat:

- Trauman laajalle levinneen vaikutuksen ymmärtäminen ja mahdollisten toipumispolkujen ymmärtäminen.
- Tunnistetaan trauman merkit ja oireet asiakkaissa, perheissä, henkilökunnassa ja muissa järjestelmään osallistuvissa henkilöissä.
- Vastaaminen sisällyttämällä traumatieto täysimääräisesti politiikkoihin, menettelyihin ja käytäntöihin.
- Pyrkimys vastustaa (ehkäistä) aktiivisesti uudelleen traumatisoitumista.

Joan Schladalen (2020) mukaan "jokainen voi olla traumatietoinen".

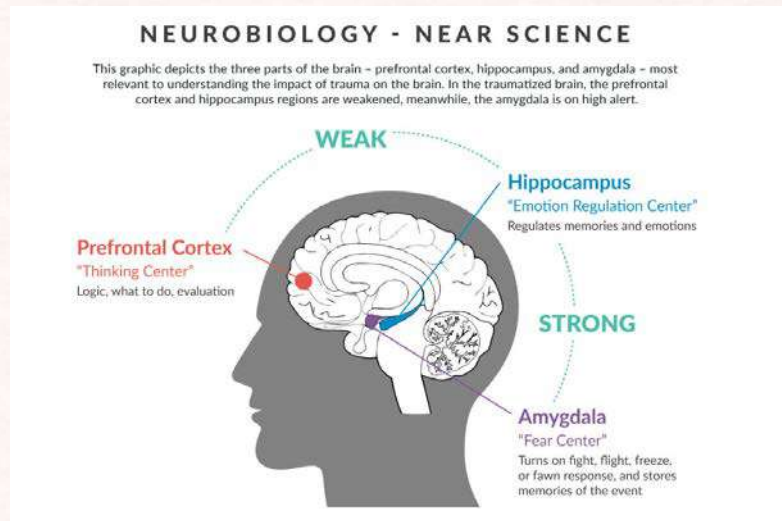
BC:n mielenterveyden ja päihteidenkäytön suunnitteluneuvosto (2013).

NEAR Tiede

Neurobiologia, epigenetiikka, lapsuuden epäsuotuisat kokemukset ja sietokyky (NEAR Science) tarjoaa kattavan käsityksen siitä, miten traumat ja sietokyky vaikuttavat terveyteen. Ymmärrys siitä, miten trauma vaikuttaa aivoihin, on tärkeää traumaperusteisten lähestymistapojen toteuttamisen kannalta, ja se voi auttaa

palveluntarjoajia ymmärtämään paremmin traumasta selviytyneiden toimia ja reaktioita.

Seuraava kuva auttaa sinua ymmärtämään, miten trauma vaikuttaa aivoihin.

Saatavilla osoitteessa: <https://nastad.org/trauma-informed-approaches-toolkit/near-science>

Traumaperustainen kieli

Traumatietoinen kieli tarkoittaa sellaisten sanojen ja ilmausten käyttöä, jotka ovat herkkiä trauman kokeneiden ihmisten kokemuksille. Siihen kuuluu kunnioittavan, hyväksyvän ja tuomitsemattoman kielen käyttäminen ja sellaisen kielen välttäminen, joka voi laukaista tai uudelleen traumatisoida. Tähän sisältyy sellaisen kielen välttäminen, jossa syytetään henkilöä hänen traumastaan, vähätellään hänen traumansa vaikutusta tai tehdään oletuksia hänen kokemuksistaan. Traumatietoinen kieli tunnustaa trauman ja sen vaikutusten monimutkaisuuden ja pyrkii luomaan turvallisen ja kannustavan ympäristön, jossa ihmiset voivat jakaa kokemuksiaan ja hakea apua.

Esimerkkejä traumaperustaisesta kielestä

- o Sen sijaan, että käytettäisiin termiä "uhri" kuvaamaan henkilöä, joka on kokenut trauman, traumatietoisessa kielenkäytössä käytettäisiin termiä "selviytyjä". Näin tunnustetaan henkilön vahvuus ja kestävyys ja vältetään määrittelemästä häntä pelkästään traumakokemuksen perusteella.
- o Sen sijaan, että kysyttäisiin "Mikä sinua vaivaa?" tai "Mitä sinulle on tapahtunut?", traumaperusteinen kieli kysyisi "Mitä tapahtui?" tai "Miten voin

tukea sinua?". Näin vältetään syyllistäminen ja keskitytään sen sijaan henkilön tarpeisiin ja siihen, miten voit auttaa.

- o Sen sijaan, että sanottaisiin "Tuo on hullua" tai "Sinä ylireagoit", traumaperusteinen kieli vahvistaisi henkilön tunteet ja kokemukset sanomalla esimerkiksi "Tuo kuulostaa todella vaikealta" tai "Näen, että tämä vaikuttaa sinuun syvästi".
- o Kaiken kaikkiaan traumaperusteisessa kielenkäytössä asetetaan etusijalle kunnioitus, empatia ja ymmärrys trauman kokeneita henkilöitä kohtaan ja pyritään välttämään heidän uudelleen traumatisoitumistaan tuomitsevilla, syyllistävällä tai torjuvalla kielellä.

Psykologinen ensiapu (PFA)

PFA on ensimmäinen katastrofivalmiustoimi, jonka tavoitteena on edistää turvallisuutta, vakauttaa katastrofista selviytyneitä ja yhdistää ihmiset avun ja resurssien piiriin. Mielenterveysalan ammattilaiset ja muut ensivasteyksiköt antavat PFA:ta katastrofin uhreille. PFA:n tarkoituksena on arvioida yksilön välittömiä huolenaiheita ja tarpeita katastrofin jälkeen eikä tarjota terapiaa paikan päällä. Sinun ei tarvitse pystyä pitämään psykologista jälkipuinti- tai neuvontaistuntoa voidaksesi osallistua PFA-toimintaan. Vaikka PFA edellyttää aktiivista kuuntelutaitoa, siinä ei pyydetä henkilöä analysoimaan tapahtumia tai asettamaan tapahtumia kronologiseen järjestykseen eikä painosteta häntä keskustelemaan tunteistaan tai reaktioistaan tapahtumaan.

Kriisitapahtuma on tapahtuma, johon liittyy vakavia stressitekijöitä, jotka johtavat epävakaaseen ja vaaralliseen tilanteeseen, joka vaikuttaa yksilöön, ryhmään tai yhteisöön. Se on normaalien inhimillisten kokemusten ulkopuolelle jäävä, yleensä äkillinen, odottamaton ja intensiivinen tapahtuma, johon liittyy todellinen tai uhkaava kuolema tai uhka itsensä tai muiden fyysiselle koskemattomuudelle. Se jättää henkilön avuttomaksi ja hallitsemattomaksi. PFA on suunniteltu auttamaan henkilöitä, jotka ovat hiljattain joutuneet kriisin kohteeksi. Kun otat ensimmäisen kerran yhteyttä erittäin hädänalaisiin henkilöihin, voit tarjota PFA:ta. Tämä tapahtuu yleensä tapahtuman aikana tai välittömästi sen jälkeen. Tapahtuman kestosta ja vakavuudesta riippuen se voi kuitenkin tapahtua päiviä tai viikkoja myöhemmin.

PFA-avustaja on henkilö, joka:

- Tarjoaa käytännön hoitoa ja tukea.
- Arvioi tarpeet ja huolenaiheet.
- Auttaa ihmisiä vastaamaan perustarpeisiinsa.

- Lohduttaa ihmisiä ja auttaa heitä tuntemaan olonsa rauhalliseksi.
- Tarjoaa tietoa ja yhteyden tukea tarjoaviin palveluihin.
- Suojaa ihmisiä lisävahingoilta.
- Koordinoi työtään muiden kollegojen kanssa ja työskentelee tiimissä.
- saa koulutusta PFA:n antamisesta.
- saa tarvittaessa tukea johdolta tai muilta ammattilaisilta.

Seuraavassa esitetään PFA:n **toimintaperiaatteet**:

VALMISTAUT

Ennen PFA:n tarjoamista tutustu kriisitapahtumaan, käytettävissä oleviin palveluihin ja tukiin sekä turvallisuuskysymyksiin. Pohdi seuraavia kysymyksiä:

Konteksti	▪ Kuinka monta henkilöä on läsnä tapahtuman aikana? ▪ Onko olemassa haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä, kuten vammaisia, vanhuksia, yksinhuoltajia, joilla on lapsia, mielenterveysongelmista kärsiviä henkilöitä, nuoria tai ilman huoltajaa olevia alaikäisiä? ▪ Miltä sijainti näyttää? Onko se syrjäinen alue? Onko käytettävissä muita kollegoita, jos tarvitaan lisätukea? ▪ Mitkä ovat suurimmat haasteet, joita kohtaat työskennellessäsi tämän ihmisryhmän kanssa?
Psykologiset tarpeet	▪ Mitkä ovat mielenterveysongelmien riskitekijät? ▪ Mitkä ovat tämän maahanmuuttajaryhmän mielenterveysongelmat? ▪ Mitkä ovat heidän psykologiset tarpeensa?
Kulttuuriset näkökohdat	▪ Miten lähestyä eri etnisiin ryhmiin kuuluvia ihmisiä? ▪ Mitä kieltä henkilö puhuu? Tarvitaanko tulkkia? ▪ Onko sinulla riittävästi tietoa kulttuurista? Miten saada lisää tietoa eri kulttuureista?

Käytettävissä olevat palvelut	▪ Onko sinulla tarvikkeita perustarpeisiin? ▪ Missä ja miten maahanmuuttajat voivat saada erilaisia palveluja (terveys- ja sosiaalipalvelut, psykologinen tuki, koulu, urheilu, yleiset kirjastot, kielikurssit, oikeudelliset palvelut)? ▪ Onko olemassa muita järjestöjä, jotka tarjoavat tukea maahanmuuttajille?
--------------------------------------	--

KATSO

Kriisitilanteet voivat muuttua nopeasti. Se, mitä havaitset tapahtumapaikalla, voi poiketa siitä, mitä opit ennen kriisitilanteeseen joutumista. Ennen avun antamista on tärkeää käyttää hetki tai kaksi "katsellaksesi" ympärillesi. Pakolaiset viettävät suurimman osan ajastaan eristyksissä. Siksi on vaikea etsiä ihmisiä, jotka saattavat tarvita apua. Jos joudut kriisitilanteeseen ilman valmistautumisaikaa, tämä voi olla nopea skannaaminen. Nämä hetket antavat sinulle mahdollisuuden pysyä rauhallisena, turvallisena ja harkitsevana ennen kuin toimit. Pohdi seuraavan taulukon kysymyksiä ja viestejä, kun "katselet" ympäristöäsi.

Turvallisuus	▪ Mitä vaaroja näet ympäristössä, kuten aktiivisia konflikteja, vaurioituneita teitä, epävakaita rakennuksia, tulipaloja tai tulvia? ▪ Pystytkö olemaan siellä ilman todennäköistä haittaa itsellesi tai muille?	Jos et ole varma kriisipaikan turvallisuudesta, älä mene sinne. Yritä saada apua tarvitseville ihmisille. Jos mahdollista, kommunikoi hädässä olevien ihmisten kanssa turvalliselta etäisyydeltä.
Ihmiset, joilla on ilmeisen kiireellisiä perustarpeita	▪ Näyttääkö joku olevan vakavasti loukkaantunut ja tarvitsevan ensiapua? ▪ Vaikuttaako joku pelastusta kaipaavalta, esimerkiksi	Tiedä roolisi ja yritä saada apua ihmisille, jotka tarvitsevat erityistä apua tai joilla on ilmeisen kiireellisiä perustarpeita. Ohjaa kriittisesti loukkaantuneet henkilöt

	loukussa tai välittömässä vaarassa olevat ihmiset? ▪ Onko kenelläkään ilmeisiä kiireellisiä perustarpeita, kuten suojaa säältä, revittyjä vaatteita? ▪ Ketkä ihmiset saattavat tarvita apua peruspalveluiden saannissa ja erityistä huomiota syrjinnältä ja väkivallalta suojelemisessa? ▪ Kuka muu voi auttaa minua?	lääkintähenkilöstön tai muiden fyysiseen ensiapuun koulutettujen henkilöiden luo.
Ihmiset, joilla on vakavia stressireaktioita	▪ Onko ihmisiä, jotka vaikuttavat erittäin järkyttyneiltä, jotka eivät pysty liikkumaan omin avuin, jotka eivät reagoi muihin tai jotka ovat shokissa? ▪ Missä ja ketkä ovat eniten hädässä olevia ihmisiä?	Mieti, kuka voi hyötyä PFA:sta ja miten voit parhaiten auttaa.

KUUNTELE

Autettavien ihmisten kuunteleminen on tärkeää, jotta ymmärrät heidän tilanteensa ja tarpeensa, autat heitä rauhoittumaan ja pystyt tarjoamaan asianmukaista apua. Jotkut ihmiset saattavat pitää tapahtuneen itsellään. He saattavat kuitenkin arvostaa sitä, jos pysyt heidän kanssaan hiljaa tai tarjoat käytännön tukea, kuten aterian tai lasillisen vettä. Opettele kuuntelemaan kanssa:

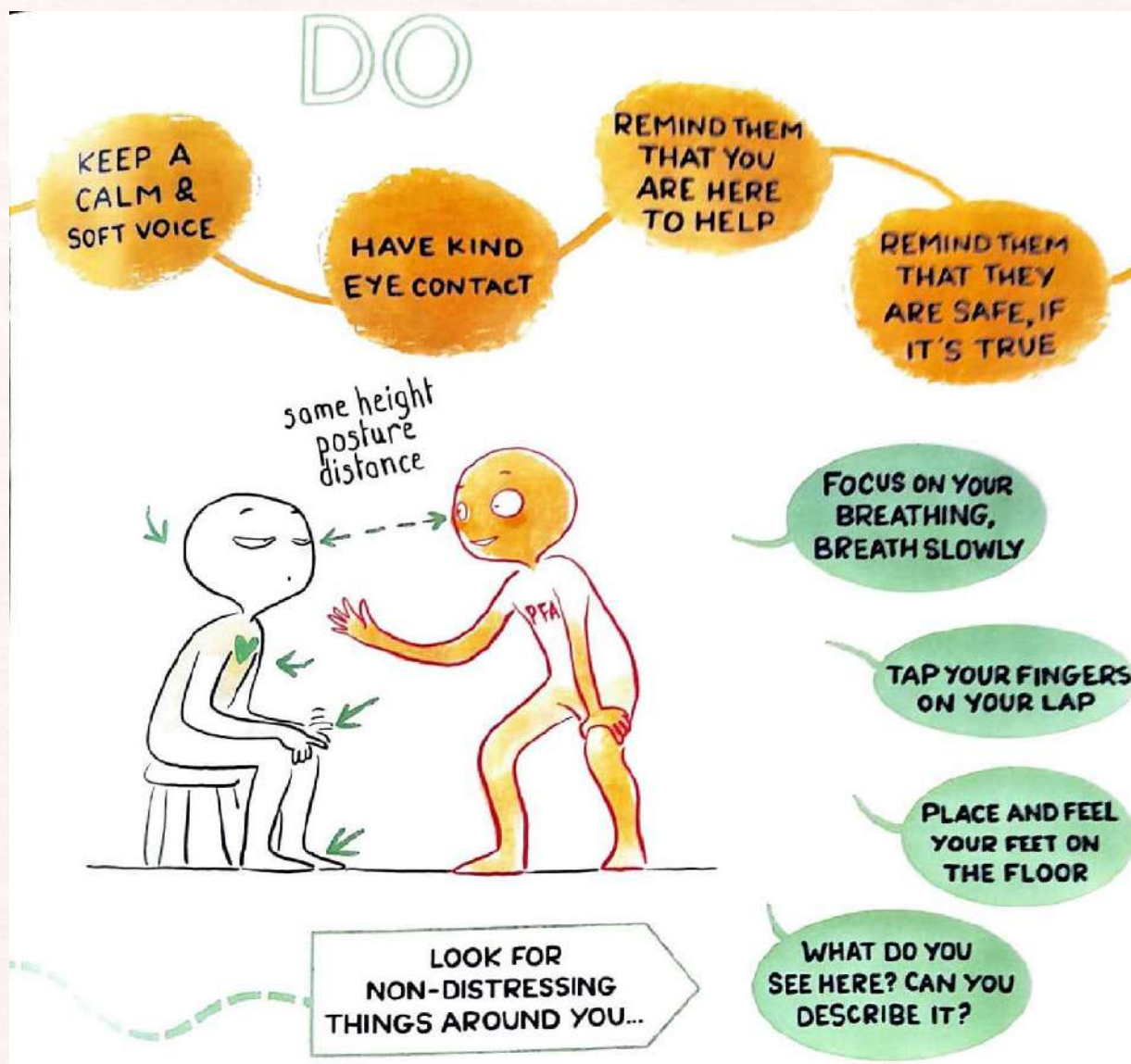
" Silmät - annat henkilölle jakamattoman huomiosi.

" Korvat - heidän huolenaiheidensa todellinen kuuleminen.

" Sydän - välittämällä ja osoittamalla kunnioitusta.

Lähestymistapa	▪ Lähesty ihmisiä kunnioittavasti ja heidän kulttuurinsa mukaisesti. ▪ Esittele itsesi nimellä ja organisaatiolla. ▪ Kysy, voitko tarjota apua. ▪ Jos mahdollista, etsi turvallinen ja rauhallinen paikka, jossa voit keskustella. ▪ Auta henkilöä tuntemaan olonsa mukavaksi; tarjoa esimerkiksi vettä, jos voit. ▪ Yritä pitää henkilö turvassa. ▪ Poista henkilö välittömästä vaarasta, jos se on turvallista.
Kysy	▪ Kysy, mitä ihmiset tarvitsevat ja mitkä ovat heidän huolenaiheensa, vaikka jotkin tarpeet saattavat olla itsestään selviä. ▪ Selvitä, mikä on heille tällä hetkellä tärkeintä, ja auta heitä selvittämään, mitkä ovat heidän prioriteettinsa.
Kuuntele	▪ Kuuntele ihmisiä ja auta heitä rauhoittumaan. ▪ Pysy lähellä henkilöä. ▪ Älä painosta henkilöä puhumaan. ▪ Kuuntele, jos he haluavat puhua tapahtuneesta. ▪ Jos hän on hyvin ahdistunut, auta häntä rauhoittumaan ja yritä varmistaa, ettei hän ole yksin.
Tarjoa	▪ Anna tietoa ja tukea, mutta kerro rehellisesti, mitä tiedät ja mitä et tiedä. ▪ Tunnusta henkilön vahvuus sekä hänen tunteensa ja menetyksensä. ▪ Varaa aikaa hiljaisuudelle, jotta henkilöllä on aikaa kertoa.

Jotkut kriisitilanteessa olevat henkilöt voivat olla erittäin huolestuneita tai ahdistuneita. He saattavat kokea hämmennyksen tai ylivoimaisuuden tunteita sekä fyysisiä reaktioita, kuten vapinaa tai tärinää, hengitysvaikeuksia tai sykkeen jyskytystä. Seuraavista vinkeistä voi olla apua auttajille, jotka ovat tekemisissä tällaisten henkilöiden kanssa.

DON'T

Don't be judgemental
Don't be disrespectful

Don't interrupt or
rush to ask questions
(don't look at your watch
or speak rapidly...)

LET ME
TELL YOU!

ARE YOU
INSANE
?

Don't talk
about your
own troubles

TELL
ME!!!

Don't make
up things you
don't know

YOU SHOULDN'T
FEEL THAT WAY

I PROMISE
YOU...

YOU'RE LUCKY
YOU SURVIVED

I'LL DO IT
FOR YOU

Don't tell
them someone
else's story

[LINKKI](#)

PFA keskittyy ensisijaisesti yhdistämään yksilöt käytännön avun piiriin. Muista, että PFA on usein kertaluonteinen toimenpide ja että sinua saatetaan tarvita vain lyhyen aikaa. Pitkän aikavälin toipuminen edellyttää, että asianomaiset käyttävät selviytymistaitoja. Auta ihmisiä

auttamaan itseään ja saamaan tilanteensa hallintaansa (WHO. War Trauma Foundation ja World Vision International 2011).

Apua	▪ Auta hätäessä olevia ihmisiä täyttämään pyytämänsä perustarpeet, kuten ruoka, vesi, suoja ja sanitaatio. ▪ Selvitä, mitä erityistarpeita ihmisillä on - kuten terveydenhuoltoa, vaatteita tai pienten lasten ruokintaan tarvittavia tarvikkeita - ja yritä yhdistää heidät saatavilla olevaan apuun. ▪ Varmista, että haavoittuvassa asemassa olevia tai syrjäytyneitä ihmisiä ei jätetä huomiotta. ▪ Ota yhteyttä ihmisiin, jos lupaat tehdä niin.
Selviytyminen	▪ Auta ihmisiä tunnistamaan elämässään olevat tukijat, kuten ystävät tai perheenjäsenet, jotka voivat auttaa heitä nykyisessä tilanteessa. ▪ Anna käytännön ehdotuksia, joiden avulla ihmiset voivat vastata omiin tarpeisiinsa (esimerkiksi selittää, miten henkilö voi rekisteröityä saadakseen ruoka-apua tai aineellista apua). ▪ Pyydä henkilöä miettimään, miten hän on selviytynyt vaikeista tilanteista aiemmin, ja vahvista hänen kykynsä selviytyä nykyisestä tilanteesta. ▪ Kysy henkilöltä, mikä auttaa häntä voimaan paremmin. Kannusta häntä käyttämään myönteisiä selviytymisstrategioita (riittävästi lepoa ja ruokaa, harrastuksia, keskustelua ongelmistaan) ja välttämään kielteisiä selviytymisstrategioita (huumeiden väärinkäyttö, eristäytyminen, väkivalta, henkilökohtaisen hygienian laiminlyönti).
Anna	▪ Anna tietoja tapahtumasta, joka vaikutti heidän elämäänsä. Saattaa olla hyödyllistä antaa tietoa asianomaisten henkilöiden ryhmille, jotta kaikki kuulevat saman viestin. ▪ Kerro heille läheisistäsi tai muista ihmisistä, joihin asia vaikuttaa. ▪ Kerro heille heidän turvallisuudestaan ja oikeuksistaan. Muista pitää viestit yksinkertaisina ja täsmällisinä. ▪ Anna heille ohjeet siitä, miten he voivat käyttää tarvitsemiaan palveluja ja asioita.

Yhdistä	▪ Yritä yhdistää sairastuneet läheisiinsä ja pidä lapset vanhempiensa kanssa. ▪ Auta ihmisiä ottamaan yhteyttä ystäviin ja sukulaisiin, jotta he voivat saada tukea. ▪ Jos henkilö kertoo, että rukoileminen, uskonnonharjoittaminen tai uskonnollisten johtajien tuki voisi olla hänelle hyödyllistä, yritä yhdistää hänet hengelliseen yhteisöönsä. ▪ Auta saamaan asianomaiset ihmiset yhteen auttamaan toisiaan.
----------------	---

4. Ehdotetut toimet

Työpajassa voidaan käyttää erilaisia toimintoja, joilla voidaan edistää yhteisöllisyyttä ja erilaisten kulttuurien kunnioittamista ryhmässä.

TOIMINTA 1. KULTTUURI-IDENTITEETIKARTTA

Piirtämällä ja jakamalla kulttuuri-identiteettikarttojaan voit saada tietoa omasta kulttuuritaustastasi sekä muiden kokemuksista ja perinteistä.

Tämän toiminnan **tavoitteena** on:

1. Edistää kulttuuri-identiteetin itsereflektiota ja lisätään itsetuntemusta.
2. Rohkaista sinua tunnistamaan ja arvostamaan ryhmän sisäistä monimuotoisuutta.
3. Helpottaa ryhmäkeskustelua ja kulttuuri-identiteettiin liittyvien ajatusten ja kokemusten vaihtoa.
4. Edistää kulttuurista herkkyyttä ja ymmärrystä ryhmätyöskentelyssä.

Ohjeet

- Piirtäkää paperille kartta kulttuuri-identiteetistänne (10-15 min).
- Kerro uskomuksistasi, arvoistasi ja perinteistäsi sekä kaikista merkittävistä kokemuksista tai tapahtumista, jotka ovat muokanneet identiteettiäsi.
- Kun olet saanut kartan valmiiksi, jaa se parisi tai pienryhmän kanssa.
- Selitä, mitä sisällytit karttaasi ja miksi.
- Keskustelkaa kulttuuri-identiteettienne yhtäläisyyksistä ja eroista parinne tai ryhmänne kanssa. Esittäkää toisillenne kysymyksiä. Olkaa uteliaita, mutta kunnioittakaa toistenne kulttuureja ja näkemyksiä keskustelun aikana. (10-15 min)
- Kutsukaa laajempi ryhmä koolle ja kertokaa kaikki mielenkiintoiset tai yllättävät asiat, joita olette oppineet pariltanne/ryhmiltänne.

TOIMINTA 2: VERKOSTOITUMISPELI

Toiminnan **tavoitteena** on simuloida sosiaalisen verkoston rakentamisprosessia ja edistää ymmärrystä pakolaisten sosiaalisen verkoston rakentamisprosessista.

Ohjeet

- Jakautukaa 3-5 hengen pienryhmiin ja piirtäkää kartta sosiaalisesta verkostostanne ja tunnistakaa ne ihmiset, jotka ovat olleet teille avuksi.
- Keskustelkaa ryhmissä pakolaisten sosiaalisen verkoston rakentamisen haasteista ja mahdollisuuksista.
- Kun kukin ryhmä on piirtänyt 10-15 minuuttia, esitelkää sosiaalinen verkosto kartanne muille ryhmille. Teidän tulisi selittää, keitä kartassa olevat ihmiset ovat, mistä he tuntevat teidät ja miksi he ovat olleet avuksi.
- Kunkin ryhmän esityksen jälkeen käydään ryhmäkeskustelu pakolaisten sosiaalisen verkoston rakentamisen haasteista ja mahdollisuuksista.
- Jaa ajatuksiasi ja ideoitasi siitä, miten pakolaisia voidaan tukea heidän sosiaalisen verkostonsa rakentamisessa.
- Pohdi oppimaasi ja sitä, miten voit soveltaa sitä työhösi pakolaisten parissa.

TOIMINTO 3: TRAUMAPERUSTAINEN HOITOKARTTA

Tämä toiminto kannustaa sinua pohtimaan erilaisia tekijöitä, kuten fyysistä ja emotionaalista terveyttä, koulutusta, kulttuurisia ja sosiaalisia tarpeita sekä perheen tukea, ja kehittämään kokonaisvaltaisen lähestymistavan näiden tarpeiden huomioon ottamiseksi. Se edistää empatiaa ja ymmärrystä lasten kokemuksia kohtaan ja auttaa kehittämään taitoja ja tietoja traumaperusteisen hoidon tarjoamisesta.

Tämän toiminnan **tavoitteena** on:

1. auttaa osallistujia ymmärtämään ja visualisoimaan traumoja tai muita vaikeita tilanteita kokeneiden lasten monimutkaisia tarpeita ja kokemuksia.
2. laatia kattava suunnitelma heidän hoitoaan ja tukeaan varten.

Ohjeet

- **OLE.** Teet "traumaperusteisen hoitokartan" yhdelle viidestä annetusta tapaustutkimuksesta (Sofia Rodriguez, James Lee, Aisha Mohamed, Miguel Gonzalez tai Rania Ahmed).
- **AJATTELE.** Mieti, mitä hoitoa ja käytäntöjä lapseen tulisi soveltaa hänen ainutlaatuisten traumakokemustensa ja kulttuuritaustansa perusteella.
- **JAA JA ANALYSOI.** Jaa analyysisi osioihin tai luokkiin (kuten emotionaalinen tuki, fyysinen turvallisuus, kulttuurinen osaaminen, koulutus, terveydenhuolto jne.).
- **PIIRTÄÄ JA KIRJOITTAA.** Piirrä ja kirjoita vastauksesi kuhunkin luokkaan käyttäen selkeää ja traumaperusteista kieltä.
- **OLE.** Ole luova ja käytä värejä ja symboleja ideoiden esittämiseen.
- **JAA JA KESKUSTELE.** Kun olet saanut karttasi valmiiksi, jaa karttasi muun ryhmän kanssa ja keskustele niistä sekä selitä valintasi ja niiden perustelut.
- **POHDI RYHMÄSSÄ.** Ryhmäkeskustelu traumatietoisien hoidon karttojen yhteisistä teemoista ja eroista sekä mahdollisista haasteista ja hyödyistä, joita traumatietoisien hoidon periaatteiden ja käytäntöjen soveltaminen eri kulttuurisissa yhteyksissä tuo mukanaan.

Tapaustutkimukset

- **Sofia Rodriguez:** 12-vuotias tyttö El Salvadorista, joka näki jengimurhan ja joutui pakenemaan kotimaastaan yksin.

- **James Lee:** 16-vuotias eteläkorealainen poika, jonka amerikkalainen perhe adoptoi 3-vuotiaana ja joka kamppailee hylätyksi tulemisen tunteiden ja kulttuuri-identiteetin kanssa.
- **Aisha Mohamed:** 10-vuotias somalialainen tyttö, joka koki perheväkivaltaa ja hyväksikäyttöä ennen kuin pakeni pakolaisleirille äitinsä ja pikkuveljensä kanssa.
- **Miguel Gonzalez:** 14-vuotias meksikolainen poika, joka erotettiin vanhemmistaan Yhdysvaltojen ja Meksikon rajalla ja sijoitettiin pidätyskeskukseen useiksi kuukausiksi.
- **Rania Ahmed:** Syyriasta kotoisin oleva 9-vuotias tyttö, joka näki kotinsa pommitukset ja menetti useita perheenjäseniä konfliktissa ennen kuin hän pakeni naapurimaahan eloonjääneiden perheenjäsentensä kanssa.

Esimerkkejä

➤ **Lapsipakolainen**

Varmistetaan: että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi ja että häntä tuetaan.

Luo: viihtyisä ja osallistava ympäristö.

Rakennetaan: luottamus ja kunnioitus.

Tarjoa: kulttuurisesti herkkää hoitoa.

Käytä: traumaperusteista kieltä.

Tarjoa: näyttöön perustuvia terapioiden, kuten kognitiivista käyttäytymisterapiaa (CBT) ja silmän liikkeen desensitisaatiota ja jälleenkäsittelyä (EMDR), jotka auttavat lasta selviytymään traumaattisista kokemuksistaan.

➤ **Perheväkivallasta selvinnyt**

Etusijalle asetetaan: eloonjääneen turvallisuus ja varmuus.

Valtuutetaan: selviytyjä tekemään omat päätöksensä.

Tarjoa: emotionaalista tukea ja voimista eloonjääneen kokemukset.

Auta: selviytyjää kehittämään selviytymisstrategioita ja taitoja traumaoireidensa hallitsemiseksi.

Tarjoa: tarvittaessa oikeudellista ja taloudellista apua koskevia lähteitä.

Työskentele: yhteistyössä muiden palveluntarjoajien kanssa koordinoitua toiminnan varmistamiseksi.

➤ **Taisteluveteraani, jolla on PTSD**

Rakenna: luottamuksellinen ja kunnioittava suhde.

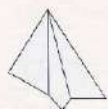
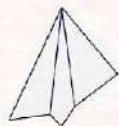
Vahvista: veteraanin kokemukset ja tunteet.

Rohkaise: veteraania ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan.

Käytä: traumaperusteista kieltä.

Tarjoo: näyttöön perustuvia terapioiden, kuten kognitiivista prosessointiterapiaa (CPT) ja pitkittynyttä altistusterapiaa (PE), jotta veteraanit voivat selviytyä traumaattisista kokemuksistaan.

Pohdi: mahdolliset samanaikaiset ongelmat, kuten päihteiden väärinkäyttö tai masennus.

B. Sietokyvyn rakentaminen: Pakolaistyöntekijän tukeminen

Vaikka pakolaisten välittömiin tarpeisiin on kiinnitetty paljon huomiota, yhä useammin tunnustetaan, että on tärkeää tukea pakolaistyöntekijöitä ja -avustajia heidän ponnisteluissaan, jotka pyrkivät tarjoamaan monenlaista tukea humanitaarisesta avusta oikeudellisiin kysymyksiin ja kulttuuriseen sopeutumiseen liittyvään ohjaukseen. Pakolaisavustajat kohtaavat epäitsekästä omistautumisestaan huolimatta tehtävässään lukuisia haasteita ja stressitekijöitä, kuten seuraavat:

- **Myötätuntuupumus:** Pakolaisten kärsimysten ja traumojen todistaminen voi johtaa pakolaisavustajien loppuun palamiseen ja myötätuntuupumukseen. Siihen liittyy usein empatian väheneminen ja kyvyttömyys tuntea myötätuntoa muita kohtaan, mikä voi vaikuttaa siihen, kuinka laadukasta hoitoa ja tukea henkilö pystyy tarjoamaan. Oireita voivat olla ärtyneisyys, univaikeudet, toivottomuuden tai avuttomuuden tunteet ja fyysiset oireet, kuten päänsärky tai vatsakipu. Pakolaisten tai muiden haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien kanssa työskentelevien on tärkeää olla tietoisia myötätuntuupumuksen merkeistä ja ryhtyä toimiin sen ehkäisemiseksi tai käsittelymiseksi.
- **Sijaistrauma:** (Saakvitne & Pearlman, 1996): Tämän tyyppisellä traumalla tarkoitetaan "traumaattisten elämäntapahtumien kumulatiivista muutosvaikutusta auttajiin, jotka työskentelevät traumaattisista tapahtumista selviytyneiden kanssa". Sijaistrauman vaikutus tapahtuu jatkumolla, ja siihen vaikuttavat monet tekijät, kuten rooli ja se, kuinka suurelle määrälle traumaattista tietoa ammatinharjoittaja altistuu, tuen määrä työpaikalla, henkilökohtainen elämäntuki ja henkilökohtaiset kokemukset traumasta. Sen vaikutus näkyy ja tuntuu sekä henkilökohtaisella, että ammatillisella tasolla ja joissakin tapauksissa myös yhteisön tasolla.
- **Henkinenuupumus:** Jatkuva työskentely traumoja kokeneiden henkilöiden kanssa voi vaikuttaa pakolaisavustajien mielenterveyteen ja hyvinvointiin. Henkinenuupumus on emotionaalinen ja fyysinen tila, joka johtuu pitkäaikaisesta stressille altistumisesta, erityisesti työhön tai hoitotyöhön liittyvästä stressistä. Uupumus voi aiheuttaa työstä irrottautumisen tai kyynisyyden tunnetta, turhautumisen tai tehottomuuden tunteita ja motivaation puutetta työhön liittyviin toimintoihin. On tärkeää huomata, että

työuupumus ei ole pelkkää väsymystä tai ylikuormittuneisuutta, vaan se on vakavampi ja pysyvämpi tila, jolla voi olla kielteisiä vaikutuksia sekä henkilökohtaiseen elämään sekä työelämään.

Näiden haasteiden ratkaiseminen on humanitaarisen huolenaiheen lisäksi olennaisen tärkeää pakolaisaputoimien kestävyys ja tehokkuuden säilyttämiseksi. Pakolaisavun työntekijöiden joustavuuden tukeminen on ratkaisevan tärkeää, jotta he voivat jatkaa elintärkeän avun antamista pakolaisille ja yhteisöille.

1. Strategiat mielenterveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Työuupumuksen ja sijaistrauman käsittelyyn vapaaehtoistyöntekijänä tai pakolaistyöntekijänä liittyy useita asioita ja strategioita, jotka voivat auttaa sinua hallitsemaan ja ehkäisemään työsi kielteisiä vaikutuksia omaan henkiseen ja emotionaaliseen hyvinvointiin.

- **Aseta rajat:** On tärkeää asettaa selkeät rajat työn ja yksityiselämän välille sekä auttajan roolin ja autettavien ihmisten tarpeiden välille. Varmista, että asetat itsestäsi huolehtimisen etusijalle etkä laiminlyö omia tarpeitasi.
- **Harjoittele itsehoitoa:** Harrasta rentoutumista edistäviä toimintoja, kuten liikuntaa, meditaatiota tai viettää aikaa ystävien ja perheen kanssa. Varmista, että nuket riittävästi ja noudata terveellistä ruokavaliota.
- **Hae tukea:** Ota yhteys muihin vapaaehtoiisiin tai ammattilaisiin, jotka voivat tarjota emotionaalista tukea ja ymmärrystä. Harkitse liittymistä tukiryhmään tai hakeutumista neuvontaan.
- **Pohdi ja käsittele:** Anna itsellesi aikaa pohtia kokemuksiasi ja käsitellä mahdollisia tunteita tai reaktioita. Päiväkirjan pitäminen tai keskustelu luotettavan ystävän tai kollegan kanssa voi olla hyödyllistä.
- **Pidä taukoja:** Jos tunnet itsesi ylikuormitetuksi tai loppuun palaneeksi, pidä taukoa työstäsi ja tee jotain muuta, mikä tuottaa sinulle iloa tai rentoutumista. On tärkeää pitää huolta itsestäsi, jotta voit jatkossakin olla tehokas työssäsi.

- **Muista tarkoituksesi:** Muista, miksi teet tätä työtä, ja pysy yhteydessä tarkoituksen tunteeseesi. Keskittyminen myönteiseen vaikutukseen voi auttaa sinua pysymään motivoituneena ja joustavana.

2. Sietokyvyn optimointi

Sietokyvyn optimointi ja samalla tehokkuuden säilyttäminen on ratkaisevan tärkeää haastavissa ja vaativissa tehtävissä toimiville henkilöille, kuten pakolaisavun työntekijöille ja vapaaehtoisille. Seuraavassa on joitakin ylimääräisiä vaiheita, joita pakolaisavun työntekijät ja vapaaehtoiset voivat noudattaa sietokyvyn parantamiseksi ja samalla tehokkuuden säilyttämiseksi:

- ❖ **Tarkkaile sisäistä kokemustasi:** Ensimmäinen askel terveiden selviytymisstrategioiden kehittämisessä on tulla tietoiseksi ajatuksistasi, tunteistasi ja fyysisistä reaktioistasi, kun jotain epämiellyttävää tapahtuu ja stressihormonisi alkavat nousta. Näiden kokemusten tunnistaminen ja omaksuminen kannustaa terveellistä käyttäytymistä.
- ❖ **Itsesääätely:** Se sisältää syvään hengittämisen ajatusten, tunteiden ja fyysisten reaktioiden järjestämiseksi sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien selviytymiskeinojen valitsemisen. Varmista, että terveellisiä vaihtoehtoja on saatavilla kaikkialla missä oletkin. Luettelon pitäminen terveellisistä asioista, joiden tekemisestä nautit, voi myös auttaa sinua pysymään tasapainossa.
- ❖ **Suunnittele ja priorisoi:** Se auttaa sinua pysymään järjestyksessä ja välttämään viime hetken kiireet ja turhautumiset.
- ❖ **Vatsa hengittää:** Tämä hyvin syvä hengitystekniikka, joka puhalttaa pallean ja työntää alavatsan ulos, on perusta itsesäätelylle ja terveille selviytymistaidoille. Kun hengität sisään 4 kertaa, pidätät hengitystäsi kerran ja hengität ulos 4 tai 5 kertaa, aktivoit aivojasi tavalla, joka auttaa sinua organisoimaan ajatteluasi ja tekemään terveitä päätöksiä. Sisäänhengitys nopeuttaa sydäntäsi ja antaa sinulle energiaa, kun taas uloshengitys hidastaa sitä ja vaikuttaa rauhoittavasti.
- ❖ **Rytminen rauhoittaminen:** Toistuvalla harjoittelulla, eli asioilla, joita teemme tahattomasti ja toistuvasti, on rauhoittava vaikutus meihin. Mikä tahansa toistuva toiminta, joka ei aiheuta vahinkoa, voi olla rauhoittavaa. Tämä voi olla kynän tai lyijykynän pyörittely sormenpäiden välissä tai kävely, hölkkä ja mikä tahansa

rytmikäs kehon liike tai ompelu, neulominen ja soittimen harjoittelu. Ajattele mitä tahansa toistuvaa toimintaa josta nautit ja varaa sille aikaa päiväsi erityisesti stressaavissa tilanteissa tai stressitilanteissa. Näillä toiminnoilla voi olla meditatiivinen vaikutus, ne voivat puhdistaa mieltä ja stimuloida luovuutta.

- ❖ **Paluu perustasolle:** Stressihormonit reagoivat uhkaan salamannopeasti ja laskevat sitten nopeasti. Optimaalista itsehoitoa varten on kiinnitettävä tarkkaa huomiota siihen, kuinka kauan kestää palata rauhalliseen tilaan. Tämä edellyttää sekä yksilöllistä että kollektiivista ponnistelua. Useimmat meistä kokevat päivän mittaan vaihtelevia stressitasoja. Arvioi olosuhteet, joissa koet eniten stressiä, ja tee yhteistyötä muiden kanssa luodaksesi rauhoittavan ympäristön kyseisiin tilanteisiin. Kun kaikki sitoutuvat itsesäätelyyn, kaikkien stressihormonitasot hyötyvät rauhallisesta ja rauhoittavammasta ympäristöstä. Tätä aihetta käsitteleviin keskusteluihin voi sisältyä aikaa osallistavan, tasa-arvoisen, resilienssiin perustuvan ja traumaperusteisen ympäristön arviointiin ja parantamiseen. Nopea tauko, jossa voi vain hengittää hitaasti ja syvään, kun tuntee olonsa stressaantuneeksi, auttaa vähentämään stressihormonitasoja.
- ❖ **Hidasta vauhtia päästäksesi perille nopeammin:** Kun hidastamme vauhtia, tarkkailemme tapahtumia ja käytämme terveellisiä selviytymisstrategioita tehokkaasti, nopeutamme ja virtaviivaistamme itsesäätelyä. Tämä puolestaan luo pohjan elinikäiselle sietokyvylle.
- ❖ **Tämä menee ohi:** Äänellä päässämme, jota kutsutaan myös kognitioksi tai tavaksi ajatella, on tärkeä rooli siinä, miten hallitsemme stressiä. Tuon äänen hallitseminen voi joskus olla elinikäinen haaste, erityisesti korkean stressin ympäristössä. Kun tunnet olosi uhatuksi, kiinnitä huomiota siihen mitä ääni pääsi sisällä sanoo ja millaisen viestin se antaa. Jos se ei ole myötätuntoinen ja kannustava, mieti miten voisit muuttaa sitä. Luo lyhyitä käsikirjoituksia siitä, mitä sanoisit itsellesi aidosti ja realistisesti selvittääksesi haastavasta tilanteesta tai viestintäkriisistä. Harjoittele ja muokkaa käsikirjoituksiasi kunnes ne ovat juuri sitä mitä haluat kuulla, kun asiat vaikeutuvat.
- ❖ **Astu sivuun:** Oivallus siitä, että muutaman hetken hidastaminen, ajatusten kerääminen ja järjestäminen voi auttaa pitkälle haastavan tilanteen optimaalisessa hallinnassa. Se ei ole pakenemista ongelmaa, vaan astumista pois mahdollisesti eskaloituvasta tilanteesta, jolloin kunnioitetaan aivojen, mielen ja kehon tarvetta toteuttaa tehokkaasti optimaalinen reaktio.

- ❖ **Luottavainen yhteys:** Työstäsi tai asuinalueestasi riippuen voit olla tai olla olematta päivittäin tukevien ihmisten ympäröimänä. Monet ihmiset kohtaavat päivittäin vaikeita tilanteita, jotka asettavat heidät fyysiseen ja/tai henkiseen vaaraan, ja jokainen tarvitsee luotettavan yhteyden selvitäkseen. Resilienssi on osittain riippuvainen muiden tuesta. Yritä siis tunnistaa kolme luotettavaa henkilöä työpaikaltasi tai lähiympäristöstäsi. Jos niitä ei ole kolmea, etsi elämästäsi ne, jotka voivat auttaa sinua, jos sinulla on vaikeuksia. Ilmoita näille henkilöille, että toivot heidän tukeaan, ja kuvaile, miten haluaisit sen toteutuvan, kun tarvitset sitä. Kun tilanne muuttuu vaikeaksi, ota yhteyttä heihin ja kerro heille mitä tapahtuu.
- ❖ **Harjoitus tekee mestarin:** Korkean stressin tilanteissa joita ulkoiset tekijät saattavat uhata, voi olla vaikeaa selviytyä terveellä tavalla. Koulutus ei ole yhtä kuin muutos, mutta harjoittelu on. Meidän kaikkien on tunnustettava elinikäisen itsehoidon merkitys terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi näissä haastavissa tilanteissa. Päivittäinen muistaminen merkittävistä panoksistamme, itsensä juhliminen, myötätunnon harjoittaminen ja sen vastaanottaminen muilta, luottamuksellisten suhteiden ylläpitäminen, totuuden puhuminen vallalle sekä terveyden ja hyvinvoinnin tavoittelu ovat olennaisen tärkeitä.

3. Ehdotetut toimet

On olemassa useita käytäntöjä ja toimintoja, joita voidaan käyttää, kun yritetään rakentaa sietokykyä ja saavuttaa itsehoitoa.

TEHTÄVÄ 1: REAGOIDA STRESSITILANTEISIIN: KESTÄVYYDEN JA ITSEHOITOSTRATEGIOIDEN KEHITTÄMINEN PAKOLAISTEN KANSSA TYÖSKENNELTÄESSÄ.

Tämän toiminnan avulla yksilöt voivat tunnistaa mahdollisia stressinhallintatekniikoita tai itsehoitokäytäntöjä ja soveltaa niitä päivittäisessä työssään.

Ohjeet

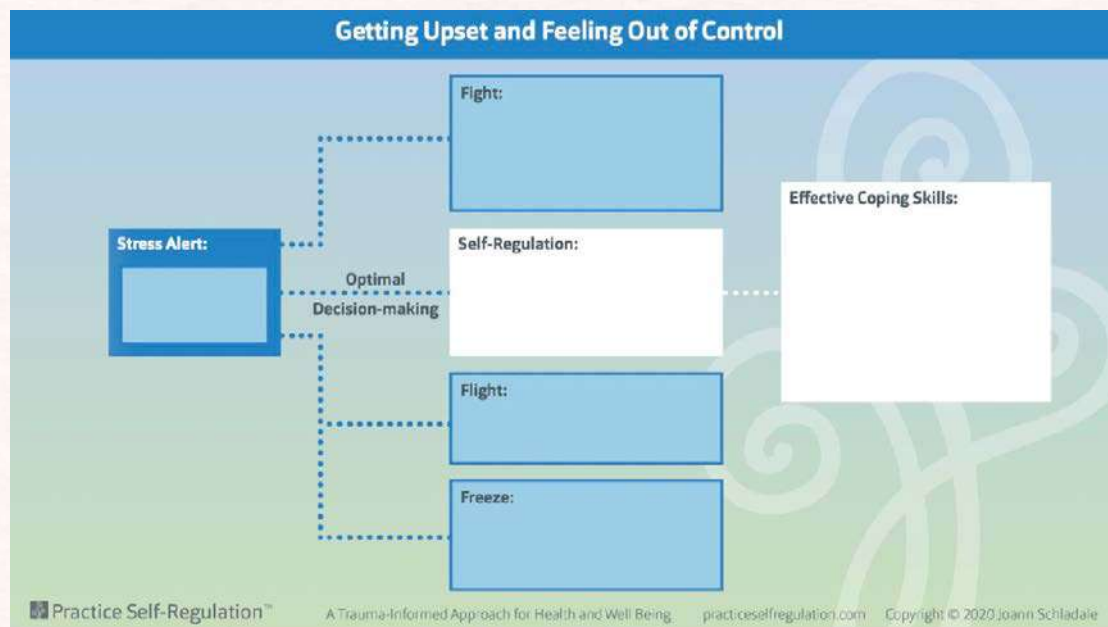
1. Tutustu skenaarioihin stressitilanteista, joita voi syntyä pakolaisten kanssa työskennellessä.

2. Pohdi, miten aluksi reagoisit skenaarioon ja mitä tunteita saatat herättää, ja täytä aukkoja lomakkeella.
3. Tunnista mahdolliset itsehoitostrategiat tai stressinhallintatekniikat, joita voisit käyttää reagoidaksesi tilanteeseen myönteisemmin ja tuottavammin.
4. Keskustelkaa pienryhmissä yksilöllisistä reaktioistanne ja strategioistanne, jakakaa näkemyksiänne ja antakaa palautetta.
5. Ryhmä kokoontuu uudelleen ja keskustelee pienryhmäkeskusteluissa esiin tulleista yhteisistä teemoista tai strategioista ja siitä, miten niitä voidaan soveltaa pakolaisten kanssa tehtävässä työssä.

Skenaariot

- **Kielimuuri:** Kuvittele, että työskentelet pakolaisen kanssa, joka puhuu kieltä, jota et ymmärrä, ja hänellä on vaikeuksia ilmaista tarpeitaan. Tunnet itsesi turhautuneeksi ja ylivoimaiseksi, etkä tiedä, mitä tehdä seuraavaksi.
- **Trauma-altistuminen:** Työskentelet pakolaisen kanssa, joka on kokenut merkittäviä traumoja kotimaassaan tai matkalla kotimaahasi. Hän alkaa kertoa tarinaansa sinulle, ja tunnet itsesi emotionaalisesti hukkuneeksi, koska et tiedä, miten tukea häntä ja huolehtia samalla omasta hyvinvoinnista.
- **Rajalliset resurssit:** Työskentelet pakolaisryhmän kanssa, joka asuu ahtaalla pakolaisleirillä ja jolla on rajalliset resurssit, kuten ruoka, vesi ja sairaanhoito. Tunnet olosi avuttomaksi ja stressaantuneeksi tilanteesta ja olet epävarma siitä, miten voisit parhaiten tukea pakolaisia leirillä.

Arkki

TOIMINTA 2: HARJOITTELE TIETOISUUTTA

Harjoittele mindfulness-harjoituksia: Ne voivat auttaa vähentämään stressiä ja lisäämään rauhallisuuden ja rentoutumisen tunnetta.

Katso seuraavat videot:

Katsotaanpa, miksi mindfulness on supervoima: <https://youtu.be/w6T02g5hnT4>

Aloittelijan opas: <https://youtu.be/o-kMJBWk9E0>

TEHTÄVÄ 3: POHDISKELEVA KIRJOITTAMINEN

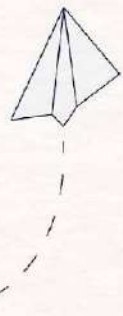
Näiden pohdiskelevien kirjoitusohjeiden avulla voit tutkia omia kokemuksiasi itsestäsi huolehtimisesta, sijaistraumasta, tukijärjestelmistä, myötätuntoväsymyksestä ja henkilökohtaisista rajoista pakolaisten kanssa työskennellessäsi. Ole rehellinen ja pohdiskeleva kirjoittaessasi ja tarjoa mahdollisuuksia ryhmäkeskusteluun ja jakamiseen, jos siltä tuntuu.

1. **Itsehoidon arviointi:** Pohdi omia itsehoitokäytäntöjasi ja kirjoita, miten tällä hetkellä huolehdit itsestäsi (tarvittaessa pakolaisten kanssa työskennellessäsi).

Määrittele alueet, joilla voisit kehittyä, ja strategiat, joita voisit käyttää itsestäsi huolehtimiseksi tehokkaammin.

2. **Sijaistrauma pohdiskelu:** Pohdi kokemuksiasi sijaistraumasta ja tarvittaessa sitä, miten selviydyt pakolaisten kanssa työskentelyn aiheuttamista tunnetasoista. Kirjoita kokemastasi sijaistraumasta ja siitä, miten käsittelit sitä sillä hetkellä ja sen jälkeen.
3. **Tukijärjestelmän arviointi:** Pohdi nykyistä tukijärjestelmääsi ja kirjoita, miten tukijärjestelmäsi auttaa sinua hallitsemaan stressiä ja pysymään joustavana työskennellessäsi pakolaisten kanssa. Tunnista alueet, joilla voisit tarvita lisätukea, ja ideoi keinoja tukijärjestelmäsi vahvistamiseksi.
4. **Myötätuntouupumuksen ehkäisy:** Pohdi kokemuksiasi myötätuntouupumuksesta ja kirjoita strategioista, joita käytät sen ehkäisemiseksi. Tunnista aiemmin kokemasi myötätuntouupumuksen merkit ja ideoi tapoja tunnistaa ja käsitellä sitä tulevaisuudessa.
5. **Henkilökohtaisten rajojen tutkiminen:** Pyydä osallistujia pohtimaan henkilökohtaisia rajojaan ja kirjoittamaan siitä, miten säilytät nämä rajat työskennellessäsi pakolaisten kanssa. Tunnistakaa tilanteita, joissa teillä on ollut vaikeuksia rajojen ylläpitämisessä, ja ideoikaa keinoja, joilla voisitte toimia näissä tilanteissa tehokkaammin.

C. Päätelmät

Tämä vihkonen sisältää valtioiden välisen raportin pakolaispolitiikasta ja maahanmuuttajien kanssa työskentelyn institutionaalisista puitteista sekä kolme kansallista raporttia samasta aiheesta, joissa korostetaan monialaisten lähestymistapojen merkitystä tehokkaan kotouttamisprosessin kannalta. Vihko sisältää myös opetusmateriaalia, jota käytettiin ja jaettiin hankkeen oppimis- ja opetuskoulutustoiminnan aikana ja joka tarjoaa tietoa, neuvoja ja apua kenttätöntyöntekijöille ja kouluttajille maahanmuuton ja kulttuurienvälisen koulutuksen alalla. Mitä paremmin nämä ammattilaiset tuntevat ja varustautuvat, sitä paremmat valmiudet heillä on auttaa pakolaisia eri tavoin. Tämä työ on konsortion yritys kuroa umpeen kulttuurien, sukupolvien ja yhteiskunnan välisiä kuiluja; sillä edistetään osallisuutta, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä ja täydennetään pakolaisten ja maahanmuuttajien vastaanotto- ja kotouttamistoimia. Pakolaisavun tulevaisuus perustuu sitoutumiseen innovointiin, yhteistyöhön ja sopeutumiseen. Maailmanlaajuisen pakolaiskriisin kehittyessä myös strategioidemme ja menetelmiemme on kehityttävä. On olennaisen tärkeää, että valtiot noudattavat kansainvälisoikeudellisia velvoitteitaan ja tekevät yhteistyötä turvallisten ja ihmisarvoisten ratkaisujen tarjoamiseksi kotiseudultaan siirtymään joutuneille väestöryhmille. Lisäksi olisi kannustettava ja laajennettava monialaista yhteistyötä, jotta voidaan hyödyntää eri alojen ammattilaisten kollektiivista asiantuntemusta. Pakolaisten osallistuminen päätöksentekoprosesseihin ja heidän hyvinvointinsa asettaminen etusijalle olisi jatkossakin oltava pakolaisten avustustoimien eturintamassa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että pakolaisten tarpeisiin vastaamisen monimutkaisuus edellyttää dynaamista ja joustavaa lähestymistapaa. Voimme pyrkiä tulevaisuuteen, jossa pakolaiset saavat ansaitsemansa tuen ja mahdollisuudet, jos tunnistamme muuttuvan politiikan, maksimoimme monialaisen yhteistyön mahdollisuudet ja tartumme haasteisiin suoraan. Pakolaisten hyvinvointi, ihmisarvo ja ihmisoikeudet ovat keskeisellä sijalla yhteisessä vastuussamme, ja tarvitaan yhteisiä ponnisteluja tämän velvoitteen täyttämiseksi jatkuvasti muuttuvassa maailmassa.

III.Viitteet

Addressing the Health Needs of Refugees and Migrants in Germany - The Lancet (2016)

"Kotouttaminen tutkinnon avulla" - liittovaltion työvoimatoimisto, Saksa. Saatavilla

osoitteessa: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(16\)30627-9/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(16)30627-9/fulltext).

BAMFin viralliset verkkosivut (<https://www.bamf.de/EN/Startseite/startseite-node.html>)

BC Provincial Mental Health and Substance Use. (2013). *Traumatietoinen käytäntöopas*.

Centre of Excellence for Women's Health. https://cewh.ca/wp-content/uploads/2012/05/2013_TIP-Guide.pdf.

BMI:n viralliset verkkosivut (https://www.bmi.bund.de/EN/home/home_node.html)

Crawford, N. & O'Callaghan, S (2019). Comprehensive Refugee Response Framework: vastuunjako ja omatoimisuus Itä-Afrikassa. Työpaperi. Saatavilla osoitteessa: <http://cdn-odi-production.s3-website-eu-west-1.amazonaws.com/media/documents/12935.pdf>

Pakkomuuttoa edistävät tekijät - Migration Policy Institute:

<https://www.migrationpolicy.org/article/factors-contributing-forced-migration>.

Pakkosiirto: Causes, Trends, and Challenges - Maailmanpankki:

<https://www.worldbank.org/en/topic/forceddisplacement/brief/forced-displacement-causes-trends-and-challenges>.

Saksan turvapaikkalaki (Asylgesetz): [https://www.gesetze-](https://www.gesetze-iminternet.de/asylvfg_1992/index.html)

[iminternet.de/asylvfg_1992/index.html](https://www.gesetze-iminternet.de/asylvfg_1992/index.html).

Saksan liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisvirasto (BAMF):

<https://www.bamf.de/EN/Startseite/startseite-node.html>.

Saksan uusi maahanmuuttajien aalto - Migration Policy Institute

<https://www.migrationpolicy.org/article/germanys-new-wave-immigrants>

Maahanmuuttajien kotouttamisen hallinto Kreikassa - Euroopan komissio
(https://ec.europa.eu/migrant-integration/country-governance/governance-migrant-integration-greece_en#legislation)

Kreikan pakolaisneuvosto (GCR). (2022). Maaraportti: Greece (European Council on Refugees and Exiles (ECRE), Ed.), saatavilla osoitteessa:

Hernández, J. (2021, 22. syyskuuta). *Kreikka kamppailee keskenään kilpailevien muuttoliikevaatimusten tasapainottamiseksi* (Artikkeli). Saatavilla osoitteessa: <https://www.migrationpolicy.org/article/greece-attempting-balancing-act-migration-tensions>

Korkeakoulutuksen vastaus Euroopan pakolaiskriisiin - European University Association (2017) (<https://eua.eu/resources/publications/632:higher-education-s-response-to-the-refugee-crisis-in-europe.html>)

Kotouttaminen tutkinnon avulla - Saksan liittovaltion työvoimatoimisto, Saksa, Saatavilla osoitteessa: <https://www.arbeitsagentur.de/en/employment-of-refugees>).

Kotouttamislaki (Integrationsgesetz): https://www.gesetze-im-internet.de/intv_2016/BJNR187910016.html.

IOM, Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection (HELIOS), saatavilla osoitteessa: <https://bit.ly/3d9OJbp>.

Karzi V., Theodoridis A. ja Tselepi N. (2018), "Best integration practices in Greece", teoksessa Lăce A. (toim.), *Newcomer integration in Europe: Best practices and innovations since 2015*, FEPS, s. 25-38, Saatavilla osoitteessa: https://fepseurope.eu/wpcontent/uploads/downloads/publications/integration_web.pdf.

METAdrasi - ACTION FOR MIGRATION AND DEVELOPMENT Virallinen verkkosivusto: <https://metadrasi.org/en/metadrasi/>.

Maahanmuutto- ja turvapaikkaministeriön virallinen verkkosivusto, Kreikka:

<https://migration.gov.gr/en/>.

Patta, S., Aggelaki, A., & Spagadorou, E. (2022). *The Integration of Migrant Populations in Host Countries* (dissertation), Available at:

http://repository.library.teiwest.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/10032/%CE%A0%CE%A4%CE%A5%CE%A7%CE%99%CE%91%CE%9A%CE%97-%CE%97-%CE%95%CE%9D%CE%A3%CE%A9%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%A9%CE%A3%CE%97-%CE%A4%CE%A9%CE%9D-%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%A6%CE%A5%CE%93%CE%A9%CE%9D-%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%A3-%CE%A7%CE%A9%CE%A1%CE%95%CE%A3-%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A7%CE%97%CE%A3_%20%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Petracou, E., Leivaditi, N., Maris, G., Margariti, M., Tsitsaraki, P., & Ilias, A. (n.d.). (Rep.). *Kreikka - maaportti. Maahanmuuttohallinnon oikeudellinen ja poliittinen kehys*. Saatavilla osoitteessa: <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1248305/FULLTEXT01.pdf>.

Pyxidan kulttuurienvälisen keskuksen virallinen verkkosivusto:

<https://www.gcr.gr/en/pyxida-multicultural-center-en>.

Pakolaiset ja turvapaikanhakijat Saksassa - Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Refugees_and_asylum_seekers_statistics)

Pakolaiset Saksassa: Konrad-Adenauer-Stiftung

https://www.kas.de/documents/252038/7833438/Refugees_in_Germany.pdf/68a29f15-8686-0583-8efb-ee75bc250daf).

Pakolaisten kotouttaminen: A Comparative Analysis of Good Practices in Local Governance in Germany" - Migration Policy Institute Europe

(<https://www.migrationpolicy.org/sites/default/files/publications/mpi-germany-localgovintegration.pdf>)

Oleskelulaki (Aufenthaltsgesetz): https://www.gesetze-im-internet.de/aufenthg_2004/index.html.

Soyltani, O. (2018). *Historical Context of Migration and Refugee Flows in Europe and Greece*(Artikkeli), saatavilla osoitte:

Substance Abuse and Mental Health Services Administration. (2014). SAMHSA:n traumakäsitys ja traumaperustaista lähestymistapaa koskevat ohjeet (SAMHSA's Concept of Trauma and Guidance for a Trauma-Informed Approach). HHS:n julkaisu nro (SMA) 14-4884. Rockville, MD: Substance Abuse and Mental Health Services Administration.

Triantafyllidou, A. (2013). *Muuttoliike Kreikassa: Ihmiset, politiikat ja käytännöt*. ELIAMEP. Saatavilla osoitteessa: <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2017/11/IRMA-Background-Report-Greece.pdf>.

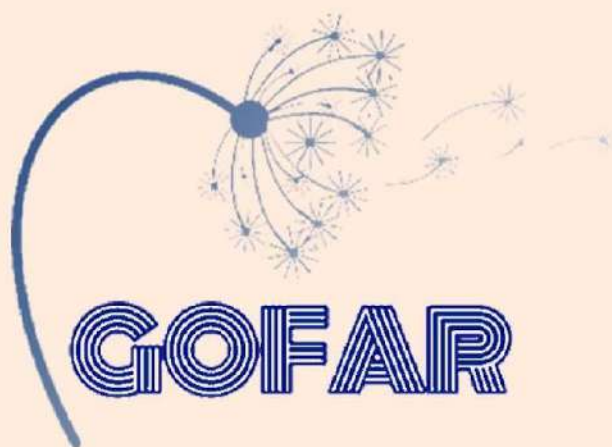
UNHCR. (2018). *PAKOLAISIA KOSKEVA MAAILMANLAAJUINEN SOPIMUS*. New York. Saatavilla osoitteessa: <https://www.unhcr.org/media/global-compact-refugees-booklet>.

UNHCR. (2023). *GLOBAALIT TRENDIT: PAKOTETUT SIIRTOLAISUUDET VUONNA 2022*. Saatavilla osoitteessa: <https://www.unhcr.org/sites/default/files/2023-06/global-trends-report-2022.pdf>

UNHCR - Syyrian hätätilanne: <https://www.unhcr.org/syria-emergency.html>

Maaailman terveysjärjestö, War Trauma Foundation ja World Vision International (2011). Psykologinen ensiapu: Opas kenttätöntyöntekijöille. WHO: Geneve. Available at: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44615/9789241548205_eng.pdf;jsessionid=B2ED21D51AF9D3F697D2A2F1D08D6C08?sequence=1

**Granting Opportunities For All Refugees
by supporting Refugee Workers**

2022-1-DE02-KA210-ADU-000082445

Intercultural Youth Dialogue Association

**Intercultural Youth Dialogue
Association IYDA e.V.**

Germany

Inklusio Oy

Finland

INNOVATION FOOTPRINT

Greece

